

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasabos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyiltór sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, február 8.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A legendás nap.
- A világios fegyverletétel.
- Egy havi közigazgatás.
- Az utcai harc évfordulója.
- Újabb beadvány az automobil-omnibusz ügyében.
- A primadonna kihágása.
- A német császár és egy magyar hamis-kártyás.
- Adóbehajtás exlexben.
- Zatr-témák.
- Pénzhamisítás egy aradi iskolában.
- A kis nevelőné tragédiája.
- Nincsen Rézsa tövis nélkül.
- Leleplezett asszisztentyár.
- A lóvasút és a motoros.
- Egy aradi gyárosné balesete.
- Harc egy lemondás körül.
- Szelle és Leszkay.
- Tárcs: Emlékezzünk régiokról.
- Caarnok: Sherlock Holmes újabb kalandja.
- Írta: Conan A. Doyle. Fordította: Róth László.

A legendás nap.

Arad, február 7.

A szabadság ereklyéi közé jutott, foszló, Szűzmáriás lobogója a híres huszonkilencedik zászlóaljnak: különös időben virrad fel újra az évfordulója a te dicsőséged napjának. Amióta ez a nap belékerült - pirosbetűs napnak az aradi magyarok kalendáriumába: főlemelő, büszkeséggel, lelkesedéssel teljes ünnep volt ez az évforduló. Elmondottuk az emlékezés imádságát Mikolay hadnagy és a vele közös sirban pihenő honvédek fölött, de a gyász érzésével egyszerre kapott lánggra a dicsőség tudata, hogy amikor Arad már-

már veszendőben volt, óriások támadtak, akik megmentették. Éreztük, hogy isteni rendelés lehetett, amely Asztalos Sándornak, Boczkó Dánielnek az erőt adta, hogy a válságos pillanatban rásujtsanak a karra, amely Aradra a pusztítás csávját emelte. Felujult a hétköznapi küzdelmek alatt elernyed hitünk a hazaszeretet nagy erejében; bizni tanultunk újra oly csodákban, amelyek maroknyi csapatokat győztessé tesznek hatalmas dandárok fölött. Ez a nap részese volt a magyar szabadságharc fényes dicsőségének, ugyanaz adta az erőt a diadal kivívására, mint a mi Kossuth katonáinak az ellenség előtt féltelmet, a világ előtt pedig tiszteletet szerzett.

De ma komor, lehangoló érzések vegyülnek az ünnep színei közé. Nem tudunk ünnepelni anélkül, hogy eszünkbe ne jusson a mának kínos bizonytalansága. S ha valaki kapcsolatot keres a múlt emlékei és a jelennek fenyegető rémei között: könnyű szerrel talál. Mintha ugyanazok az ellentétek élesednének ki, amelyek a szabadságharcot megelőzték. Mintha ugyanaz a sötét kor csattogtatná fekete szárnyát, amely a február 8 ikához hasonló győzelmek fényes sorozatát Világos után hosszú időre föl váltotta. S ilyen időben az érzések önként megnyilatkozó kifejezése, amikor a holnapi ünnep fölhívása ezt a borongó mondatot foglalja magában: „Es ki tudja, hogy a 48-as hősökért ülhetünk e még együttesen ünnepet vagy hosszú ideig, ez lesz az utolsó?”

Az utolsó? A jövőbe nem láthatunk. Történtek még váratlanabb események, mint amilyen az lenne, ha a Bach-korszak mindenestül feltámadna. De azért mintha ebben a szóban erősebben domborodnék ki az a pesszimizmus, amely a nemzeti életben annyi csalódások után uralkodóvá lett, lelkünkkel összenőtt. Az utolsó? Hiszen még nem vált semmivé minden lelkireményiség. A béketárgyalások elején azt mondták: másfél esztendő s bonyodalom szálát nem lehet egy nap alatt kibogozni. Ami elsőre nem sikerült, még nem veszett el.

Nem lesz ez az utolsó ünnep. Még ha bekövetkeznék is az abszolutizmus s kettőtörne minden tollat, amely a szabadságról ír, börtönre hurcolna minden embert, aki jogokat dicsőít, még akkor se fojthatná el a dicsőséget, a hálát és a kegyeletet, mely ezen a napon Aradot ünneplésre készíti. De ma nem félünk ettől. Aggodalmak, keserőségek nélkül, egyedül a multnak áldozva ünnepeljük meg a hősök napját. Ne vegyüljön belé se a fenyegető sötét idők rettenete, se pedig az indulatok lelket izgató csapongása. Ma még szabad polgárok, magyarok vagyunk; bizunk az ezeresztendő végzetben, hogy se szabadságunknak, sem magyar voltunknak nem lesz bántódása. Szenteljük ezt a napot egészen azoknak, akik ötvennyolc év előtt azért a kettőért: a magyarságért és szabadságért életüket a vásárra vitték. Ne forduljunk el az ő emléküktől a jelennek komor sejtései miatt. Nem lesz ez az ünnep az utolsó. De ha utolsó is

Emlékezzünk régiokról.*

— 1849. február 8. —

Arad város hazafias lakossága az egész szabadságharc ideje alatt föltétlenül bizott a jó ügy győzelmében és így legkevésbé sem csüggedett akkor sem, mikor Damjanich tábornok hadosztályával a délvidéket elhagyva, Aradon átvonult a Tiszához, ahol Windischgrätz-czzel szemben a más harctéren nélkülözhető erők összegyűjtésével foglalkozott a magyar kormány.

A Damjanich-féle hadosztály esős-sáros időben érkezett Aradra 1849. január végén; pár napra rá kiderült és szép, meleg, napos idő következett, mialatt a Piskinél küzdő Bemnek küldendő csapatokat kiválasztotta a saját hadosztályából, két üteg ágyuval felszerelve utának indította, mialatt Piskinél a győzelmet biztosította és Erdély teljes visszafoglalását elősegítette. A saját hadosztályát pedig, melyet a téli erőltetett menetelések nagyon megviseltek, ruházattal, főleg pedig új lábbelivel tökéletesen újra szervezte. Ennek megtörténte után pár

* A legendás idők egyik élő szemtanúja írja nekünk a nagyérdemű visszaemlékezést.

nappal az aradi február 8-iki csata előtt utra kelt rendeltetési helyét a Tiszánál elfoglalni.

A vörös sapkás 9-ik zászlóalj és egy másik szürke ruhás zászlóalj Arad belterületén volt beszállásolva, míg a 8-ik ugynevezett kaskastollas zászlóalj a Kossuth-utcát környező magyar városban találtak elszállásolásra a Hannover-huszárokkal együtt, akiknek parancsnoka az akkori Lovászi-házban ütötte fel tanyáját, ezzel szemben az akkori Dániel-féle házban Boczkó Dániel a kormánybiztosi hivatallal volt elhelyezkedve.

Alig hagyta el Damjanich hadosztályával együtt Aradot, lthagyva a Maros-vonalat védő honvéd-csapatokat, az időjárás újra szigoruan télire fordult; a száraz, komor hideg csakhamar jégpáncéllal borítá a vizeket, sőt — mint mondani szokás — a Maros folyó is beállott.

Meg kell még említenem, hogy a délvidéken zsákmányolt különféle nagyságu ágyukat, melyeket Damjanich idáig hozott magával, miad itt hagyta, úgy hogy ekkor egyszerre Aradon annyi ágyu volt, hogy egy egész hadsereget fel lehetett volna velök szerelni, — csupán az ágyus lovak hiányoztak.

A szerbektől zsákmányolt és Aradra került ágyuk között igen sok apró volt, melyek régmúlt idők hagyományai lehettek és inkább a muzeumokban, mint a harctéren foglalhattak volna méltó helyet. Hihetőleg csak a régi török háborúk maradványai s a szerbiai segédcsapatokkal kerülhettek magyar földre.

Az idő egyre komorabb lett és a hideg állandóbb és ily körülmények között következett be február 7 ike, amikor a szerbek osztrák határőrökkel gyarapodva megjelentek Ujaradon, melyet a magyar csapatok, nehogy a vár közelebbe miatt két tűz közé kerüljenek, már jóval előbb feladtak és csupán a Maros jobb partján foglaltak állást.

A mondott napon Gál az aradi honvédsereg parancsnoka, egész délután késő estig lovon ült, kíséretével együtt intézkedett a Maros-vonalnak kellő biztonságba helyezése iránt. Az ágyus-lovak hiánya miatt, a mostani Nagy Sándor-utcának a Kossuth-utára szögellő torolatában elhelyezett, tábori, sőt ostromszolgálatra is alkalmas ágyukat megvizsgálván, a szükségeseket, a kéznél levő szekeresz legénység gyorsan szállította a Marospartra, ahol a tűzerek a másnapi biztos estrom tudatában és

lenne, akkor se a magunk bajának, szomorúságának panaszlására használjuk föl, hanem áldozzuk minden percét a Szűzmáriás lobogó dicsőségének, amelyet február 8-án Asztalos Sándor emelt magasra.

A világsi fegyverletétel.

(Egy szemtanú osztrák tiszt főljegyzésel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

A Görgey vezénylete alatt állott magyar hadseregnek 1849. augusztus 18-án Világosnál történt fegyverletételénél tudvalevően csak egy osztrák tiszt: Schröder Károly hadmérnök-kari őrnagy volt jelen. Schröder őrnagy főljegyzésel nyomán most Proksch Adolf cs. és kir. százados leírja a világsi szörör napot. Proksch elbeszélése azért érdekes, mert cs. és kir. tiszt létére azt állítja, hogy ha a magyarok Világosnál nem tessék le a fegyvert, hanem tovább harcolnak, úgy a szabadságharc másképpen végződhetett volna.

Schröder adataiból kitűnik, hogy a Rüdiger gróf tábornok orosz hadtestéhez beosztott osztrák tiszteknek nem volt valami fényes helyzetük. Az osztrák tiszteknek az volt a tulajdonképpeni főadatuk, hogy folytonosan az orosz tábornokok oldala mellett tartózkodjanak. Az oroszok azonban gyakran későn vagy rosszul értesítették az osztrák tiszteket elindulási idejükről, úgy, hogy az utóbbiak ezért gyakran elmaradtak a hadtest vezetőségétől s így nem figyelhették meg az orosz tábornokok működését, amelyet pedig utasításuk megkövetelt.

Augusztus 12-én reggel, mikor Görgey követel, Bethlen gróf ezredes, Esterházy István gróf százados és Schmidegg gróf hadnagy ségédtsztr Rüdigernek kis-jenőti főhadiszállására érkeztek, szintén nem értesítették az osztrák tiszteket. Rüdiger félőráig tanácskozott a magyar tisztekekkel s e tanácskozásból az osztrák tisztek ki voltak rekesztve. Schröder őrnagy a magyar tisztek látogatásáról csak annyit tudott megjegyezni, hogy azok előkelő s kellemes megjelenése az orosz tisztek között általános rokonszenvet keltett.

Rüdiger, korának egyik leghiubb embere, igen megörült Görgey ajánlatának. Nem tudta leplezni azon való örömet, hogy neve most egy világtörténelmi jelentőségű eseménnyel jön kap-

csolatba. Azonnal értesítette Paskievicset, hogy Görgey leteszi a fegyvert.

Este az orosz táborban azt beszélték, hogy Rüdiger és kísérete éjjelkor fog Kis-Jenőről elindulni. Schröder a múlt példán okulva, attól tartott, hogy őt és a többi osztrák tisztet ismét visszahagyják. Azért megnyergeltette a lovát s tízenegy óraker éjjel az erdészlak udvarára ment a hol Rüdiger szállva volt. Miután egy ideig ott tartózkodott s meggyőződött, hogy minden csöndes s az elindulásra még nem gondolnak, visszament szállására s megparancsolta, hogy két óraker költsék föl.

Az orosz hadtest vezetősége reggel három óraker indult utnak. Rüdiger, mint csaknem mindig, most is könnyű kocsjában ült. A kocsi elé, egymás mellé négy ló volt befogva, amelyeket egy orosz nemzeti viseletbe öltözött kocsis hajtott. A kocsit a hadtest törzséhez beosztott tisztek és a főhadiszállásán tartózkodó három diplomata lóháton követte.

Igy mentek körülbelül Zarándig, azután csak a lovasság zöme folytatta útját Szőlős felé. Három kilométernyire ettől a helységtől egy csárda mellett elkanyarodva, a csárda és a Körös malomcsatornája között foglaltak állást. A nyolc lovasezred négy lovas és egy kozák üteggel két hadsorbba sorakozott. Ezek a csapatok voltak hivatva arra, hogy a magyar sereg fegyverletételénél aktív részt vegyenek.

Az osztrák tisztek is ezekhez a csapatokhoz akartak csatlakozni, de az orosz tábornokok tudtukra adták, hogy a hátramaradt csapatokhoz kell menniök, mert az előre küldött lovasság akciójában nem vehetnek részt. Schröder, amint megtudta, hogy a parancs Rüdigertől ered, mint az orosz hadtesthez beosztott osztrák tisztek legidősebbike, azonnal az orosz hadtest parancsnokához ment. Schröder megkérdezte Rüdigertől, hogy tőle ered-e az osztrák tisztekre vonatkozó intézkedés s figyelmeztette egyszersmind az osztrák tisztek pozíciójára és kötelességeire. A kapott utasítás szerint ezek a tisztek az osztrák fővezérségnek mindenről jelentést tenni tartoznak, ami az orosz táborban történik. Ő (Schröder) és a többi tiszt eddig minden ütközetben az orosz tábornokok oldala mellett maradtak s most az utolsó és legfontosabb eseménnyel sem maradhatnak távol.

Amint Schröder beszédét befejezte, az egész kíséret csodálkozására, az annyira gögös Rüdi-

ger az osztrák őrnagyhoz lépett s neki kezét nyujtva, a következőket mondta:

— Éppen olyan őszintén, mint a hogy én én előttem most nyilatkozott, mondom meg önnek azokat az okokat, a melyek engem intézkedésem megtételére készítették. Ön tudja, hogy Görgey kijelentette, hogy az osztrákoknak nem adja meg magát, hanem inkább kész a legvéresebb csatára is. Ha már most a magyarok megítájk a fehér egyenruhákat kíséretemben, árulást fognak sejteni s így az egész dolog egy félreértés miatt más fordulatot vehet. Azután elképzelem, hogy az önök hadseregének tisztjei mennyire el vannak keseredve a dezertált tisztek ellen, azért félek, hogy a fegyverletétel után az osztrák tisztek és az inzurgensek között konfliktusok támadhatnak. Azért megmaradok intézkedéseim mellett. Önnel azonban szívesen teszek kivételt, ön kék kabátot visel és már többszörösen bebizonyította tapintatosságát.

Az osztrák tisztek, amint megtudták Rüdiger nyilatkozatát, a hátramaradt csapatokhoz mentek, csak Schröder maradt a hadtestparancsnok közelében.

Ez alatt a lovasság főállítását befejezték. A lovasság arcéle előtt síkság terült el. A balszárny előtt másfél kilométernyire feküdt Szőlős falu, a jobbszárny előtt ugyanolyan távolságra a Dietrich-féle malom. A háttérben emelkedtek az erdélyi Kárpátok. A körülbelül tíz kilométernyire fekvő Világosból azonban semmi sem látszott, csak a régi vár romjai.

Körülbelül egy félóra mulva egy lovascsoport tűnt fel a malom mellett. Görgey volt kíséretével. Rüdiger szívtjével elébe lovagolt. Az orosz csapatok fejlődött vonalban előrenyomultak.

A mint Rüdiger észrevette, hogy Görgey nem kíséri csapatok, azonnal parancsot adott az előrenyomulás megszüntetésére; csak kisebb kísérettel lovagolt előre, a melyet azonban szintén visszahagyott, mikor látta, hogy Görgey kiválik a lovascsoportból s csak maga lovagol elébe.

A két hadvezér lassan közeledik egymáshoz. Görgey keztyűtlen kezét kalapjához emelte, mire Rüdiger az övét a magyar vezérnek nyujtotta. Görgey kezét szoritva Rüdigerrel, nem bocsátotta el az orosz tábornok kezét mindaddig, míg beszélgetésüket be nem fejezték.

Schröder, bármennyire figyelte is, nem hal-

a rendelkezésekhez képest biztonságba helyezték. Csak miután az utolsó ágyukkal is megindultak a szekereszek, követte őket Gál egész táborkarával együtt, hihetőleg még az ágyuk felállítását a Maros parton is megtekintette. A használaton kívül helyezett ágyuk a Kossuth-utcai köhídon belül levő térségen voltak elhelyezve, úgy 50—60 darab.

Február 8-án már reggel 6 óraker eldördültek az ágyuk mindhárom oldalon, t. i. a várban, Ujaradon és a magyar ágyuk Arad felől és az ágyuharc tartott délig, amikor a várból egy gránát-löveg felrobbantotta a magyarok löporszekerét a Malstrovich-féle „Magyar király” előtt elhelyezett ütagnél.

Ez a szerencsétlenség, mely az ütég tüzéségét csaknem teljesen megsemmisítette s harcceptelenné tette, vakmerő elhatározásra bírta az Ujaradon táborozó szerbeket, akik a csak gyengén befagyott Maroson átkelve, betörték Aradra, ahonnan, mivel a honvéd-sereg is feladva az ellentállást, a lakossággal együtt hanyat-homlok menekült a városból, a már kész déli ebédet hátrahagyva a tűzhelyeken, amit a betört ellenség látva, kényelmesen neki látott a lakmározásnak.

Ez volt a veszedelme. Mert Boczkó Dá-

riel a törhetlen erélyű és önfeláldozó kormánybiztos nem kimélve fáradságot, egyszerű pácával a kezében, addig rimánkodott, míg a Kossuth utcán kifelé vonuló honvédeket megállásra bírta s rövid tanácskozás után elhatározták Arad visszafoglalását.

A honvédek megkezdték a támadást a szerbek ellen, de ez csaknem végzetessé vált volna, mert a szerbek közben segítséget kaptak egy zászlóalj határőrnek a Deák Ferenc-utcán a főterre történt előnyomulása által, akikkel a honvédek szembe találkoztak és első sortüzzel sikerült nekik a zászlóalj parancsnokát leteríteni, ami a legénységet megingatta. Mindazonáltal Asztalos és honvédek még mindig veszedelemben forogtak, mert egyrészt a határőrzászlóalj, másrészt a Szentháromság körül sorakozott szerb főkelők még mindig tulnyomó erővel rendelkeztek és az ellentállást szorgalmasan szervezték.

Csakhogy Boczkó sem nézte tétlenül a véres küzdelmet — miután Asztalossal együtt harcra lelkesítette a honvéd gyalogságot, Ségakülvárosban az ugynevezett Ördögös-ház körül elszállásolt mintegy 200 csikós-huszárt lóra ültette és sebtében rohamra indította őket be a városba a honvédek segítségére s ez a roham

biztosította a leáldozóban volt harci dicsőség diadalát.

A csikós-huszárok a Kossuth-utcán keresztül egy tömegben rohantak be felé a Batthyány-utcáig és innen több csapatra oszolva a főterre vezető szűkebb utcákon át hátulról rohanták meg az ellenséget, mely e nem várt újabb támadás által bátorságát veszve, hanyatt-homlok menekült az általa hátul emelt torlaszokon át, melyekkel hátulról várt netáni támadás ellen biztosítani vélte magát. Sokan pedig a házak rejtékhelyein kerestek menedéket és ez okozta, hogy 6—700-ra szaporodott fel a foglyok száma; akiket még 3—4 nap mulva is kikoboztak rejtékhelyekből a honvédek.

Akik a szerbek közül a torlaszokon át menekültek, azok biztonságban érezhették magukat, mert a huszárokat is a torlaszok tétlenségre kárhoztattak, — ehelyett a hadifoglyokat akik között sok szerb pap volt, kísérték ki Ségakülvárosba, ahol pajtákbán helyezték el őket, míg néhány nap mulva utnak indították őket Debrecen felé.

Az első álezatokat a honvédek részről február 9-én déltájtt szállították ki az akkori kath. ujjtemetőbe, két szekéren, gyékényokbe takarva. Tizen voltak, állítólag a görög egye

lett semmit a beszélgetésből, azért csak a külsőségeket figyelte meg.

Körülbelül tíz pernyi beszélgetés után a két hadvezér elbucszott egymástól. Görgey visszalovagolt kíséretéhez, akikhez rövid beszédet intézett, amelyet azok hatalmas vivát kiáltással fogadtak.

Rüdiger ezután az út mentén fekvő csárdába ment, hogy kipihenje magát. De hiába. Nem volt nyugta, a fegyverletétel még nem volt felt accompli. Az órák teltek, már délután volt, a magyar hadsereg még mindig nem tűnt föl a szemhatáron. Az uton, Világos felől Szöllösön át, Boros-Jenő felé kocsi kocsi után jött. Ezeket az oroszok meg se kérdezték, hogy honnét jönnek, hová mennek; mert nem akarták a magyarokat maguk ellen ingerelni.

Öt óra felé végre megérkezett Paratinszki herceg s jelentette, hogy az 1. és a 7. magyar hadtest föl van állítva, Görgey kéri Rüdigert, hogy a szemlét tartsa meg.

Ezután Schröder leírja a fegyverletétel lefolyását s végül a fegyverletétel anyagi és erkölcsi hasznát mértékel s a következőkkel végzi:

„És ha el is van terjedve az a nézet, hogy az osztrákok az oroszoknak — mindenestre passzív — segítségével nélkül is leverték volna a magyar forradalmat, mégis valószínű, hogy Görgey azzal a kitűnő anyaggal, a mely vasmarku parancsnoksága alatt állott, még sok kellemetlenséget okozhatott volna a monarkának.”

„Hogy alakultak volna a viszonyok akkor, hogyha Görgey a Kárpátok közé vonul s erejét kisebb csapatokra osztja s guerilla-háborút kezd s ez átharapódik Gácsországba is?”

„Az oroszok itt maradtak volna télre is, az bizonyos. De ki tudná azt megmondani, hogy milyen vége lett volna a kooperáló hadvezérek egymás elleni antipátiájának és az oroszoknak a magyarok iránt érzett rokonszervények!”

TÁVIRATOK.

A bolgár török konfliktus.

Szofia, február 7. Egyre szaporodnak a jelek annak, hogy a porta és Bulgária közt a feszültség növekszik. A porta újabban megint az 1900. évi kereskedelmi egyezmény felbontásá-

sültek udvarán estek el hadnagykkal együtt, a szerbek golyóitól. Délután egy nő halott el-takarítása után az akkori minorita prezidenssel együtt mentünk át az új temetőbe, ahol az első két nagy sir volt ásva s a sir előtt kite-ritve a tíz halott honvéd, akiket egyházi be-szentelés után, ötöt-ötöt egy sirba téve, mésszel behintve hantoltak el; a két sirt egy ma-gas dombbal egyesítvén, egy kis fakeresztet tűztek a tetejébe. Az itt nyugvó honvédtiszt, hallomás szerint, a hőmezővásárhelyi gör. keleti lelkes fia lett volna, aki vérrel pecsételte meg a nemzet szabadságának biztosítására irányzott törekvését.

Ettől a helytől hát-ább, az óhitűek új te-metőjében óriási nagy gödröket ástak és azok mellé nagy halmokban hordták össze az el-esett szerbeket, akiket százával helyeztek el az óriási sirtgödrökben, a gyorsabb enyészet bizto-sítása végett szintén mésszel hintvén be-őket.

Egy hazának szülőit, ők nem érvén meg a kor intő szavát, jeltelen sirjukat a feledés homálya borítja — míg a szabadságért küzdött hős honvédek sirját és emlékét híven megőrzi az utókor. D.

val fenyegetőzik, mely egyezmény számos bol-gár bevitteli cikknek a vámmentességét bizto-sította. A porta arról panaszkodik, hogy Bulgá-ria a vámok körül nehézségeket támaszt és husz nap alatt megbizottak kinevezését köve-teli egy vegyes bizottságba avégből, hogy azt az említett egyezményt revízió alá vegyék. A porta arra az esetre, ha Bulgária e felhívásnak eleget nem tesz, az egyezmény egyoldalú fel-bontásával fenyegetőzik. A bolgár kormány elhatározta, hogy a porta követelésének eleget nem tesz. A porta továbbá arról is panaszkod-ik, hogy a bandák tevékenységüket Macedoniá-ban bolgár részről újból megkezdték.

A tengeri forrongás.

Berlin, február 7. Tangerből jelentik a Voss. Zig.-nak: Fezből érkezett jelentések sze-rint a szultán maga fog, hogy a panaszok okát megszüntesse, az egész birodalomban a hatal-mak beavatkozása nélkül rendőrséget szervezni de azt kívánja, hogy a hatalmak e célból a szükséges eszközöket rendelkezésére bocsássák.

Egy havi közigazgatás.

(A főorvos a kanyarójárványról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

Áradváros közigazgatási bizottsága ma dél-után 4 órakor tartotta rendes havi ülését, In-stitoris Kálmán polgármester elnöklése alatt.

A napirend tárgyalása előtt Steinhardt Mór dr. bizottsági tag letette az esküt. Ezután a jelentésekre tértek át. Kádas Kálmán főjegyző felolvasta a január havi polgármesteri jelentést, amelyet a bizottság egyhangulag tudomásul vett. A polgármesteri jelentés letárgyalása után a szakelőadói jelentések következtek. Elsősor-ban Farkas Győző pénzügyigazgató mutatta be az állami egyenes és közvetett adókról szóló január havi kimutatást. E szerint egyenes adók-ban a múlt hónapban 43.345 korona folyt be. Ezzel szemben a múlt évi január havának be-vétele 106.288 korona volt, vagyis 62.938 koro-nával több. Közvetett adókban 705.504 korona volt a január havi bevétel, míg az ugyanezen havi múlt évi közvetett adók összege csak 531.018 koronát tett ki.

Ennek azt a magyarázatát adta az előadó, hogy a múlt évi szeszadók befizetésére a gyá-rosek 1905. évi december 31 ig kaptak halasz-tást, de minthogy ezen napra ünnep esett, az adózók csak a múlt hó másodikán rótták le adótartozásukat.

Az adókról szóló kimutatások után Posgay Lajos tisztifőorvos felolvasta a közegészségi állapotokról szóló múlt havi jelentést, amelyből a következőket közöljük:

A kanyaró fenntartotta járványos jellegét, amennyiben 71 kanyaró eset fordult elő. Egyéb-ként sem volt egészségi tekintetekben kedvező a január hónap, minthogy sűrűn fordultak elő betegségek.

Kádas főjegyző ezután bejelentette, hogy Nemess Zsigmond dr. a Deutsch Ignác-féle ala-pítvány átiratási díja fejében kirótt 200 korona elengedését kérte azon a címen, hogy jótékony-célú alapítványról van szó. A bizottság többek hozzájárulása után nem adott helyt a kérelem-nek. Az ülés többi pontjairól más helyeken szólunk. Az ülés fél hatkor ért véget. Jelen voltak: Bing Vilmos, Farkas Győző, Keller Izsó főmérnök, Kádas Kálmán főjegyző, Lőcs Rezső adóügyi tanácsnok, Marschall Lajos dr., Múlek Lajos dr., Nagy Lajos dr., Outenberg Tivadar, Posgay Lajos tisztifőorvos, Péterffy Antal, Reicher Károly, Robitzek Agoston, Ring Géza, Szakolezay Lajos, Steinhardt Mór dr., Varjassy Árpád.

Az utcai harc évfordulója.

(Kivilágítás. — Diszeládás a színházban. — A holnapi ünnepségek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

Ma este kezdődött meg az a nagyszabású ünnepség, amelyet az Asztalos Sándor társaság rendez az utcai harc hőseinek és Asztalos Sándor emlékének.

Az ünnepséget este hat órakor, amikor a korzó élenkűlni kezdett, a Szabadság-téren impozáns kivilágítás vezette be. A szabadság-szobor északi részén, a szobrot körülvevő vas-rács mellett díszes transperenstet állított fel a lelkes rendezőség, amely mécsesekkel volt ki-világítva és tetején két gyászfátyollal bekötött kandeláberben hatalmas lángokban égett az öröktűz, messze bevilágítván a teret. A szo-bor körül még négy kandeláber lobogtatta láng-ját az elesett hősök tiszteletére. A transperens homlokzatán fényfó betűkkel díszlett ez a felírás:

Az Asztalos Sándor-társaság az utcai harc elesett hőseinek tiszteletére.

A tér már a kora délutáni órákban élén-kűlni kezdett. A szabadság szobor környékén, erős forgalom keletkezett s a közönség kegyelet-tel nézte a hat óra tájban felgyúló mécseseket és az öröktűz emlékeztető lobogását.

Az ünnepség második pontja az aradi Nemzeti Színház diszeládása volt. Ebből az al-kalomból Bánk Bánt adták és az ünnepelő közönség, amely szüntől megöltötte a nézőte-ret, lelkesedéssel figyezte végig a darabot. Egy-egy hazafias szólam felhangzásánál viharos tap-sokban tört ki a közönség.

A holnapi ünnepély műsora a következő lesz:

1. Reggel 9 órakor mise a minoriták temp-lomában. (Itt lesz a gyűlekezés.) 2. Mise után a különböző társaságok, egyetlek és intézetek zászlóik alatt, a waggonyári zenekar mellett fölvonulnak a Szabadság-térre. Itt az utcai harc emléktáblájának megkoszorúzása. 3. Kossuth Lajos-utcában a Kossuth-tábla megkoszorúzása. 4. Az ó-temetőben: a 48-as hősök sirjának megkoszorúzása. 5. Hymnus. Zoltay Mátyas ze-netanár vezetése mellett éneklő a tanítóképző intézet dalköre. 6. Évfordulón, a 48-as hősök-höz. Költemény. Irta: Bedő Árpád. Szavalja: Király Ernő, tanítójelölt. 7. Emlékbeszéd. Tart-tja: Szondy János tanár ur. 8. Szózat. Éneklő a tanítóképző intézet dalköre. 9. A temetőből a menet bevonul a Szabadság térre a Szenthárom-ság szobor felé s itt feloszlik.

Az ünnepséget 8-án este 8 órakor folytat-ják. A műsor a következő: 1. Hymnus. Éneklő: A tanítóképző intézeti ifjúsági dalkör. 2. Sőtölvi György elnöki megnyitója. 3. Alkalmi költe-mény. Irta: Bedő Árpád. Előadja: Beregi Sán-dor, az Aradi Nemzeti színház művésze. 4. Ün-nepi beszéd. 5. Szózat. Éneklő: Az ifjúsági dal-kör. Eután évi rendes közgyűlés: a) Az el-nökség évi jelentése. b) A számvizsgáló bizott-ság évi jelentése, a pénztár megvizsgálása és a zárszámadás jóváhagyása c) Tisztikar megvá-lasztása. d) A válas tmány újjalakítása. e) Eryleti helyiségnek egy évre való megállá-pítása.

Este 8 órakor társasvacsora lesz. Vacsora alatt fog megtörténni Asztalos Sándor Vansbek-ben élő özvegye által a társaságnak ajándéko-zott dísz-serleg ünnepélyes felavatása. A ser-legavató ünnepi beszédet tartja: Varjassy Lajos h. polgármester, a társaság védnöke.

A társaság ünnepe és díszközgyűlése, ugy-szintén a serlegavatás és társasvacsora a Tóth Endre (volt Kass) vendéglőjében fog megtar-tatni.

Ujabb beadvány

az automobil-omnibusz ügyében.

(Harc a kizárólagossági jogért.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

A közlekedési műériák városát természet-szerűleg erősen érdekli az az akció, amelyet *Rudas Samu* fővárosi lakos az automobil-omnibusznak Aradon való közlekedtetése tárgyában megindított. A dolognak tudvalevőleg csak egy akadálya van: az, hogy a város okulva a múltak szomorú tapasztalatain nem hajlandó a vállalatnak kizárólagossági jogot engedélyezni. E nélkül azonban a vállalat nem létesülhet, mert senki sem hajlandó részvényeket jegyezni, ha esetleg a vállalat megindulása után azonnal létesülhet egy konkurrens társaság is.

Aradváros tanácsa múlt szombaton tartott ülésén a kizárólagossági jog iránti kérvényt elutasította, azzal az indokolással, hogy *Vörös László* kereskedelemügyi miniszternek egy, a közelmúltban kelt rendelete szerint minden automobil-omnibusznak engedélyt kell adni. Ezen határozat folytán *Rudas Samu* ma egy újabb kérvényt intézett a városhoz, amelyben a következőket adja elő:

A miniszteri rendeletben nincs kimondva az, hogy ahol már automobil-omnibusz forgalom van, ott egymásután többeknek adjanak engedélyt. A rendelet célja csak az, hogy olyan vonalakra, ahol ilyen irányú közlekedési eszköz még nem jár s ahol a körülmények jó és modern közúti forgalmat követelnek, olyan vonalakra mindenesetre meg kell adni az engedélyt. Téves tehát az a felfogás, hogy olyan vonalakra is meg kell az engedélyt adni, ahol már más vállalat kocsijá jár.

Rudas ennek alapján újból kéri a kizárólagossági jog megadását, hangoztatván, hogy a miniszteri rendelet értelmében jogában áll a városnak, hogy más vállalatoknak ugyanazon utvonala nézve az engedélyt megtagadja.

Nincsen Rózsa tövis nélkül.

(A városházi hivataltól a fogházig.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

A *Rózsa*, amelyről szó van, nagy betűvel íródik, mivel ember, foglalkozására nézve ügynök és többszörösen büntetett előzetű ur, aki azonban csak az idők viharjal folytán jutott odáig, hogy apró büntevéseivel kenyeret adjon a bírói karnak. Immár több ember tapasztalta a vele való érintkezésben, hogy nincsen rózsza tövis nélkül s az alábbi eset is ennek a közmondásnak az igazságát dokumentálja.

Rózsa József úri családnak a sarja. Valaha az aradi városházán hivatalnokoskodott, idővel azonban teljesen elzüllött. A város elbocsájtotta szolgálatából s *Rózsa* kevéssel ezután már magán okirathamisításért került az aradi törvényszék elé, amely *harmadfel esztendei hirtönbüntetését mért rá*.

Rózsa letöltötte a büntetését és kiszabadulván, ügynöki irodát nyitott. Üzleteket közvetített, hébe-hóba beleavatkozott az ügyvédek dolgába is és apróbb üzírászkodásokkal igyekezett pénzt keresni. Közben pedig nagyban áldozott a hivatalnok korában reáragadt vadászszenvedélynek, amely csakhamar újabb bajba sodorta. Fegyvere ugyanis nem volt s így másoktól kölcsönkért puskával vadászatott. Miután azonban az egyik fegyvert tévedésből eladta és a pénzt elköltötte: ismét összeütközésbe került a fennálló világrénddel. A vadászatoknak végük szakadt és *Rózsa* újabb látogatást tett a Dezsőfi hotelben.

A legutóbbi időkben már apróbb sikkasztásokra vetemedett a teljesen lezüllött ember. A közelmúltban *Pospisichel Imre* asztalos jelentette fel, mert pénzt csalt ki tőle s abból néhány koronát elsikkasztott. *Váry Albert* dr. eljárásbíró akkor három napi fogházra ítélte *Rózsa*-t, aki kiszabadulása után folytatta üzemeit. Ma azután újabb följelentés érkezett ellene a járásbíróhoz. *Kuncsek József* aradi vonatki-sérő lakatos panasolta, hogy *Rózsa* Józsefnek több bizonyítványt és 14 korona készpénzt adott át, hogy készítsen neki egy kérvényt a magyar állampolgárság elnyerése céljából. *Rózsa* azonban a pénzt egyszerűen elköltötte, az okmányokat elhányta valahová s így a derék vonatki-sérő máig sem nyerhette el a magyar honpolgárságot.

A járásbíró újból megindította *Rózsa* ellen a bűnvádi eljárást *sikkasztás* címén.

A primadonna kihágása.

(Felhő Rózsi és Kovács Gusztáv.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

*Felhő Rózsi*ről, a szegedi színház primadonnájáról egyre beszél a krónika. Mielőtt Szegedre ment volna, Aradon csinált *János* vitézháborút, tiszteltette a kritikusok nagymamáját, Szegeden meg a mellett, hogy szép sikereket aratott, hol színházi, hol utcai tüntetéseknek, hol meg regényes történeteknek lett a hősnője. Legutóbb aradi kirándulása — amelyet részben automobilon, részben anélkül tett meg — hívta föl rá a figyelmet, azután meg való-ságos romantikus legendakör fűződött köréje. Szóval, a szegedi szubrett méltó másolata *Fedák Sárinak*, annyira, hogy még a reklámleányka is megirigyelheti a *Felhő Rózsi* nevezetességét.

A legújabb esete azonban pártatlanul áll a magyar színeszet, a magyar reklám és a szubrett primadonna sikerek körében. Nos, hát *Felhő Rózsi*ről eddig azt tudtuk, hogy bájos, rokonszenves, kedves és ötletes asszony, hogy kitűnő színésznő, hogy *Makó Lajos* társulatának operett-vonzereje, hogy hangja is van, hogy kuplékban politizál, de hogy a debreceniek félig agyonvert, de már félig föltámadt főispánjával akadjon baja, azt sem nem sejtettük, sem ő nem hitte volna.

Nos hát úgy áll a dolog, hogy *Felhő Rózsi* asszony nemcsak hódító nő és rokonszenves nyilvánosságélny, de adóalany, közönséges adóalany is. Mint ilyen adóalany, tavaly Budapesten a Kerepesi-uton lakott, de tekintettel az eksz-lekszre, a politikai helyzetre s sok más egybre, adót nem fizetett. A primadonna, aki mindenben kiváltságos személynek látszik, ebben a tekintetben a szokások rabjának bizonyult és a koalíció őszinte öröme nem fizetett adót különben igen tisztességes fizetése után.

De mit tesz Isten? *Kovács Gusztáv* budapesti VII. kerületi adófelügyelő, december hónapban, mielőtt a debreceni főispánságot és az ezzel járó ütlegetek elvállalta volna, körülnézett a bejelentési lapokon és arra a tapasztalatra jutott, hogy *Felhő Rózsi* (lak. Kerepesi ut 64), az aradi színház volt tagja, nem jelentkezett az illetékes adóhivatalnál, hogy az 1888. évi XLIV. t. c. 15. § a értelmében a IV. osztályu kereseti adó alá tartozó állandó fizetése, illetve nyug., kegy. vagy tiszteletdíja felől a m. kir. pénzügyminisztérium által kintűzött határidőben vallomást tegyen. Miután pedig *Kovács Gusztáv* *Felhő Rózsi*ban a líral postákkal ellentétben csak közönséges, de tehetőséges nagy adózót látott, illő nyomozások után

átírt a szegedi adóhivatalhoz, hogy állapítaná meg:

— „míszertint *Felhő Rózsi* színésznő az 1901. év elejétől 1905. év végéig hol működött s hallgatná ki, vajjon ez idő alatt milyen IV. osztályu kereseti adóalapul szolgáló fizetést, illetve nyug., kegy. vagy tiszteletdíjat élvezett.“

A szegedi adóhivatal ezen az alapon idézőt bocsátott a primadonnához, hogy jelenne meg vallomástételre. A primadonna, úgy látszik, inkább szerelmi vallomásokkal tele leveleket, mint vallomástételre fölszólító idézőket szokott kapni, s fölretette az idézőt és nem jelent meg az adóhivatalnál.

Most következik azután a sorsfordulat. Az adóhivatal a primadonnát a hatósági idézés semmibe vétele miatt elkövetett kihágásért föl-jelentette a rendőrbírósnál. *Koczor János* kihágási bíró már ki is tűzte a határnapot „*Felhő Rózsi kihágással terhelt fél*“ ügyében.

A dolog fénypontja persze az volna, ha ugyanazon a napon, amelyen *Kovács Gusztáv* erős katonai fedezet között bevonulna Debrecenbe magát beiktatni, *Felhő Rózsi* asszonyt elővezetnék a kihágási bírósághoz, hogy ítélkezzenek fölötte az engedetlen makacsságáért.

Mindebből pedig az a tanulság, hogy *Felhő Rózsi* jó szubrett, de rossz adóalany, ami kétségtelenül örömmel fogja eltölteni azokat, a kik hivel az adómeztagsádnak — s az ellentállásnak.

A német császár

és egy magyar hamiskártyás.

(Nyitottér egy uralkodó ellen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 7.

A budapesti kávéházak kártyaszobáiban mindig akadnak gyanus alakok, akik csak lesik az áldozatokat, hogy azután kifoszthassák őket. Maguk nem tudják mindig megszerezni a kívánt vagyonos és naiv médiumokat és ezért szövetkeznek a viszonyokkal jobban ismerős emberekkel, akik összehozzák az áldozatokat a játékosokkal. Közvetlenül szolgálatuk révén maga a rendőrség is *slapperek*-nek nevezi őket.

Ily módon került össze az a kártyapárti, a mely két úri hamiskártyás letartóztatásához vezetett és amelyről távirati értesülés alapján az alábbi tudósítást adjuk:

Zsalut Ede és *Bárczy László*, két feltűnően elegáns külsejű és úri modoru, ismert hamiskártyás, a minap összekerült a New-York-kávéház kártyaszobájában két ügynökkel, akiket már régebben ismertek. A hamijátékosok mindjárt megkérték az ügynököket, hogy „szállítsanak“ nekik egy vagyonos embert, akivel egy kis ferblit játszhatnának. A közvetítők csakhamar előteremtették *Gunsberger* dr. ügyvédjelöltet, egy gazdag vidéki földbirtoke-család sarját, aki hajlandónak is mutatkozott a játékra, de akinek természetesen fogalma sem volt arról, hogy sipistákkal került össze.

Miután a New-York-kávéházban házardjáték játszását nem engedték meg, a társaság előbb az egyik közvetítő lakására, majd *Gólya* Romulusz dr. nagyszabeni ügyvédnek a Royal-szálló harmadik emeleten levő 527. számú szobájába vonult. Mindkét helyen előbb ferblit, azután makaót és miután ez nem bizonyult elég alkalmasnak a fosztogatásra, ismét ferblit játszottak.

A „*jeu*“ vége természetesen az lett, hogy *Gunsbergert* minden pénzétől, kétezer koronától kifosztották.

A hamisjátékosok azonban nem örülhettek soká nyereségüknek, mert Gunsberger gyanakodni kezdett, hogy a játék nem folyt le egész szabályszerűen és ezért följelentést tett a rendőrségen. Itt mindjárt tisztában voltak azzal, hogy az ügyvédjelöltet a két hírhedt kártyás kifosztotta, amiért is Zsalutot és Bérczyt nyomban tartóztatták. Gólya dr. nagyszabeni ügyvéd ellen pedig megindították a kihágási eljárást.

Itt Bérczy Lászlóról kitűnt, hogy nem kisebb személylyel, mint a német császárral szemben megkísérelt zsarolásért a kuria nemrég három havi fogházbüntetésre ítélte, de Bérczy még nem mutatkozott hajlandónak jogerős büntetését lefűlni.

A német császár elleni zsarolási kísérletnek érdekes előzményei vannak. A nyáron Bérczy Berlin és Frankfurt között utaztában megismerkedett egy magasállású orosz tisztel, aki a német császárnak közeli rokona. A két utas csakhamar kártyázni kezdett és rövid idő alatt Bérczy óriási összegeket nyert. Az orosz tiszt észrevette, hogy partnere korrigálta a szerencsét és ezért a játék végén kijelentette Bérczynak, hogy egy fityinget sem fizet.

A hamiskártyás e kijelentésre módfelelt főháborodott, de nem tehetett semmit, mert jól tudta, a német császárnak áldozata rokonának birodalmában nagyon rosszul járhat, ha még követelni merné a nyereséget. Mikor aztán visszaérkezett Magyarországra, több levélben követelte a pénzt a vesztes orosz tiszttől. Ez azonban még válaszra sem méltatta, ami nagy és merész elhatározást értelt meg Bérczyban. Fogta magát és magának a német császárnak levelet írt, amelyben megfenyegette, hogy ha nem fizeti ki rokona tartozását, úgy a budapesti lapokban a német császárt és az előkelő orosz tisztet kompromittáló nyilatkozatot fog közzétenni. A német császár kabinetirodája megküldötte e levelet a budapesti ügyészségnek és ennek vádindítványára történt Bérczy elítélése.

A rendőrség röglön átkísértette az Alkotmány-utcai törvényszéki fogházba, hogy a hírhedt sipista megkezdje büntetésének kitöltését. Csalás büntette címén egyelőre a rendőrség folytatja a vizsgálatot Bérczy és Zsalut ellen.

Adóbehajtás exlexben.

(A tanács érvel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

Tegnap megírta, hogy a jogügyi bizottság a kibocsátott fizetési meghagyások és a két évnél régebbi adóhátralékok telekkönyvi biztosításának ügyében tagadó álláspontra helyezkedett. Röviden jeleztük azt is, hogy a tanács ezekben a kérdésekben más álláspontra fog kilyezkedni.

Most módunkban van azokat az indokokat közölni, amelyek alapján a tanács a fizetési meghagyások kézbesítését és a két évnél régebbi adóhátralékok telekkönyvi biztosításának megengedését fogja javasolni a közgyűlésnek.

A fizetési meghagyások kézbesítését a következő indokolás alapján fogja javasolni a tanács:

A királyi államkincstárnak az illetékekhez való joga nem a költségvetési törvényen, hanem az 1868. évi 23. tc. által törvényesített szabályokon és az ezeket pótló vagy módosító későbbi törvényeken alapszik. A költségvetési törvény csak meghatározott időre ad felhatalmazást a kormánynak, hogy az államkincstár jogát gyakorolja, vagyis az illetékeket, ame-

lyekhez az állampénztárnak a fenálló törvények alapján joga van, beszédhesse és felhasználhassa.

A fizetési meghagyásnak exlexben történő kézbesítése azonban nem a kötelezettség meghatározását, hanem annak csak érvényesítését célozza. S minthogy az exlexben kiadott fizetési meghagyáson ki van tüntetve, hogy az csakis az exlex megszűnte utáni 80 napon belül fizetendő, tehát nincsen célja a kézbesítés megtagadásának.

A két év előtti adó hátralékok telekkönyvi biztosítása sem ütközik akadályokba, a következő érvek alapján:

Miután a kincstár csak a törvényesen megállapított adókat kívánja biztosítani, azon kérdés elbírálásáról, hogy vajjon a pénzügyigazgatóság által a bekebelezés céljaira bekívánt adóhátraléki kimutatások a város által kiszolgáltathatók-e vagy sem, az 1889. évi 41. t. c. 86. §-ának rendelkezésével veendő tekintetbe. Számolni, kell továbbá azzal is, hogy ha a törvényhatósági bizottság a megtagadás mellett foglalna állást úgy az elnök a névszerű szavazást volna kénytelen elrendelni és úgy az indítványozó, valamint az indítvány mellett szavazók neveit jegyzőkönyvbe iktatni. Van ugyanis egy rendelkezés, mely szerint a végrehajtás elhalasztásából keletkező károkért az indítványozó és az indítványra szavazók felelősek.

Az aradi rendőrséget — államosítják.

(A belügyminiszterium terve.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

Most két esztendeje egész komolyan tárgyaltak afelől, hogy az aradi rendőrség legénysége helyett csendőrlégénységet fog alkalmazni a város. Ez a terv, habár más formában, már a legközelebbi jövőben valóra fog válni, még pedig olyan képen, hogy a rendőrség kiesik a város ügykezelési hatásköréből s állami igazgatás alá kerül. Ez az állapot, amennyiben nem járna a legénység tetemes létszám-szaporításával, nem mondható előnyösnek a városra nézve, különösen nem a mai politikai viszonyok között, amikor mindennemű intézkedés, amely a törvényhatósági autonómiát érinti, több emócióra ad alkalmat, mint amennyit az egész intézkedés megérdemel.

Budapesti tudósítónk táviratozza:

A belügyminiszteriumból kiszivárgott hírek szerint a miniszterium elhatározta, hogy a vidéki rendőrségeket államosítani fogja. E célból már minden előmunkálat meg is történt s már a közel jövőben, talán már április havában várható a belügyminiszternek e terv kivételére irányuló rendelete. Az államosítás ki fog terjedni az összes vidéki rendőrségekre s mivel annak keresztülvitele természetesen nem történhetik meg egyszerre, elsősorban a debreceni, sátraljaujhelyi, a kassai, békéscsabai és békésgyulai rendőrség államosítása van tervbe véve. Ezek után sorra kerülnek a többi vidéki nagyvárosok, közöttük Arad is, amely azonban a tervet szerint az utolsók közé van felvéve az államosítandó rendőrség sorában.

A tervezet — hír szerint — csupán azokat a rendőrtisztviselőket hagyná meg mostani rangfokozatukban, akik bizonyos esztendei rendőri szolgálatot, vagy jogi

képesítést tudnak felmutatni. Az államosítás esetén a rendőrség szervezete a budapesti államrendőrség mintájára változnék meg.

Az érdekes híradás a belügyminiszterium egyik tisztviselője révén jutott nyilvánosságra. Alig hihető azonban, hogy az államkassza mai állapota mellett a kormány képes legyen ilyen nagyarányú költséget igénylő változtatást keresztülvinni.

Harc egy lemondás körül.

(Az ujszent-annai igazgatótanács ügye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

Aradvármegye közigazgatási bizottsága mai ülésén a szürke havi jelentések tömege között egy igazgató-tanítónó érdekes lemondási ügyével s foglalkozott. Egy, a tanítás terén nagy sikerekkel dicsekvő igazgató-tanítónó „igazgatásával” községének, Ujszentannának iskolaszéke sehogysem volt megelégedve. Az ebből származott surlódások aztán arra indították az igazgató-tanítónót, hogy igazgatói állásáról lemondjon. Azonban mielőtt még az iskolaszék a lemondás elfogadása dolgában határozott volna, Szabó Aranka — ez a neve a sokat vekzált hölgynek — meggondolta magát és visszavonta lemondását. De hiába, mert az iskolaszék nem vette tudomásul a visszavonást és mást bízott meg az igazgatói teendő elvégzésével.

Szabó főlebbezett az iskolaszék e határozata ellen és így került az ügy a közigazgatási bizottság elé. Ez nem bocsátkozott az ügy érdemi elbírálásába, hanem megbizta a tanfelügyelőt, hogy vizsgálja meg az iskolaszéknek Szabó Aranka ellen hangoztatott panaszait és ezeknek alaposágához képest hozza meg az igazgatói állás betöltésére vonatkozó határozatot.

Az ülés lefolyásáról az alábbi tudósítás számol be.

Aradvármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta meg Dálnoki-Nagy Lajos dr. alispán elnöklété alatt szokásos havi ülését.

Napirend előtt Dálnoki-Nagy Lajos elnök szívélyes szavakban üdvözölte a jelenlevő Schill Józsefet, a vármegye népszerű főjegyzőjét, főgyógyulása alkalmából. A bizottság ezután áttért az alispáni, árvaszéki és főorvosi, majd az állami hivatalok jelentéseinek letárgyalására.

Varjassy Árpád tanfelügyelő jelentése során a bizottság hosszasan foglalkozott Szabó Aranka ujszentannai igazgató-tanítónóval az ottani iskolaszékkel támadt konfliktusával. A jelentés előadta, hogy a tanfelügyelő a Szabó iskolájában tett látogatásai alkalmával mindenkor a legnagyobb megelégedését fejezte ki a tanítás terén elért eredmény fölött. Nem így az ujszentannai iskolaszék. Sehogysem tetszett neki Szabó Aranka működése és így ha már a tanítása ellen a tanfelügyelőnek illetékesebb véleménye után kifogást nem emelhetett, legalább az igazgatói állását akarta türethetlenné tenni. Szabó Aranka megunt az ellene irányuló áskálódásokat és hercehurcát és ezért igazgatói állásáról önként lemondott. Azonban még mielőtt az iskolaszék a lemondás fölött döntött volna, Szabó Aranka hamarosan visszavonta lemondását. Ezzel aztán kiélesedett az igazgató-tanítónó és az iskolaszék konfliktusa. Az iskolaszék nem vette figyelembe a lemondás visszavonását, hanem fölmentette Szabó Arankát az igazgatói teendő alól, amelyekkel egyidejűleg Szabó Béla ujszentannai tanítót bizta meg.

Ezt az intézkedést Szabó Aranka sérelmesnek és jogtalannak találta s ezért az iskolaszék határozatát megfőlebbezte a közigazgatási bi-

zottsághoz. Varjassy tanfelügyelő azzal a javaslattal terjesztette elő az ügyet, hogy a bizottság a főbbezés elutasítása mellett hagyja jóvá az iskolaszék határozatát.

Schill József főjegyző e javaslattal szemben kifejtette, hogy az iskolaszék határozata minden jogalapot nélkülöz és már ezért is megsemmisítendő. Az ügynek egyedül helyes elintézése az, hogy a tanfelügyelő, mint a perlekedő felek fölöttes hatósága, saját hatáskörében vizsgálatot indít az iskolaszék panaszainak alaposága dolgában és a vizsgálat eredményéhez képest intézkedik az iránt, hogy Szabó Aranka megtarthassa-e az igazgatói állást vagy sem? Ha a felek egyike sérelmesnek találja a döntést, jogukban áll a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez főbbeznie.

A bizottság egyhangulag elfogadta az ügynek a Schill által javasolt elintézését.

Több jelentéktelenebb főbbezés letárgyalása után az ülés véget ért. Ezután a gyámügyi főbbeviteli majd a pótdó főlszólamlási küldöttség és végül az erdei kihágási és munkásügyi másodfoku bíróság tartott ülést.

A közigazgatási bizottság ülésén Dálnoki-Nagy Lajos dr. alispán elnökölte alatt je ea voltak: Schill József főjegyző, Nachtsbel Gyula arvaszéki elnök, Keresztes Gyula dr. t. főügyész, Institoris István dr. t. főorvos, Boros Iván tb. főjegyző, Hanthó Jenő aljegyző, Hanyár Algernon és Török Ferenc dr. köz igazgatási gyakornokok, Farkas Győző pénzügyigazgató, Varjassy Arpad tanfelügyelő, Szokolczay Lajos ügyész, Keller Izsó főmérnök, Fr. eibels Miklós, Nachtsbel Ödön, Purgly László, Urbán Iván és Vársárhelyi Dezső bizottsági tagok.

A lóvasút és a motoros.

(Urbán Adolf Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

A létesítendő Arad hegyaljai motoros vasut igazgatósága tudvalevőleg kérvényt intézett a városkhoz, hogy a vasut részére a radnai-uton kijelölt végállomás helyett engedélyezze a város a végállomásnak az Ovár tér egyik alkalmas helyén való felállítását. A társaság ugyanis időközben megváltoztatta eredeti tervét és a létesítendő motoros vasut vonalát meg akarja hosszabítani.

A közgyűlés e hó 14-én foglalkozik az aradhegyaljai vasut igazgatóságának ezen kérelmével. Amint értesülünk, a várossal más irányban is tárgyal az aradhegyaljai motorvasut igazgatósága. A társaság tudniillik azzal a tervvel is foglalkozik, hogy nem volna-e lehetséges az aradi lóvasut sineit a motor vasut céljaira felhasználni. E célból érintkezésbe is lépett a lóvasut-társasággal, amely hajlandónak mutatkozott felvenni a tárgyalások fonalát.

E tárgyalások megejtésére Urbán Adolf, a magyar forgalmi bank igazgatója, a holnap nap folyamán Aradra érkezik és mint a lóvasut részvénytársaság képviselője, érintkezésbe lép az aradhegyaljai motorvasut igazgatóságával.

Lehetséges, hogy az ez irányban folytatott tárgyalások eredményre fognak vezetni, ha azonban a megegyezés nem jönne létre, ugy a motorvasut igazgatósága egy más tervet vesz elő, amely szerint a motorvasut a város megkerülésével jutna el az Ovártérig.

A megkötendő peázsszerződés kérdése aligha fog tette válni, mivel a lóvasut igazgatósága meglehetősen idegenkedést áru el e tervvel szemben. Noha Urbán Adolf aradi utja határozott összefüggésben van a peázsszerződés dolgával, voltaképen mégis inkább a lóvasut-társaság igazgatósági ülése miatt jó Aradra.

A kis nevelő tragédiája.

(Egy szegény leány története.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

Egy fiatal, viruló szépségű szőke kis leány, kit a sors Szegedre sodort, hogy mint nevelőnő keresse meg a kenyerét G. L. tekintélyes bankhivatalnok családjánál, elborult lélekkel bekerült abba a sötét épületbe, melynek falai közt már számtalan tragédia nyert befejezést.

H. Irma, egy bájos, 17 éves, jó családból származó upesti árva, körülbelül egy éve került Szegedre. G. L. bankhivatalnok Margit-utca 29. számú ház első emeletén lakik. Szombaton délután a nevelőnő a szolgálóval és két kis gyermekkel otthon tartózkodott, urnője a nagyobbik leánykával látogatóba ment. Ugy őt éra tájban H. Irma rettenetes görcsöktől gyötörve a pamlagra omlott és keserves hangon hörögte:

— El! El! Anyámhoz megyek. Ó hi engemet.

Majd feltápáskodva, tántorgó léptekkel a konyhából kirohant a nyitott folyosóra és a vasrácon át a kikövezett udvarra akarta magát levetni. Jajveszákésre összelutott a megriadt házbéli cselédség s megragadta a szerencsétlen leányt, hosszas, kétségbeesett küzdelem után vissza is vitte őt a szobába. A zajra a házban lakó B. urnő is kirohant s azonnal orvosért küldött. A szerencsétlen idegbajos leányt csak a legnagyobb óvatossággal lehetett a szobában tartani, mert minden áron ki akart az ágyából ugrani, egyre azt hajtogatta: „Mennem kell! Anyámat akarom látni!”

Majd megérkezett Goldschmiedt György dr. orvos, megvizsgálta a beteget és csillapító szereket rendelt. Vasárnap délelőtt a kis nevelőnő állapota még rosszabbra fordult. G. L. három orvost is hivatott, de azok segíteni nem tudtak. A küzdelmes ápolásban kimerült család végre délután a nagybeteget a városi kórházba vitette be.

G. L.-ék a kis nevelőnő lelki egyensúlyának felborulása okairól biztosat nem tudnak. Családjáról annyit tudnak, hogy apja hajóskapitány és Ujpesten lakik, anyja már évekkal ezelőtt elhunyt. Atyjától már régen kapott levelet és nem lehetetlen, hogy a kuszált családi viszonyok tették tönkre a szegény teremtményt. Most ott fekszik a szőke, aranyos kedélyű Irma halványan, mint egy megtört virág, a kórház rideg termében.

Ez a kis nevelőnő tragédiája.

Pénzhamisítás egy aradi iskolában.

(Fiatal bűnösök.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

Érdekes bűnesetnek jött nyomára egy utcai cukorkaárus feljelentése folytán az aradi rendőrség. Arról van szó ugyanis, hogy az aradi iparostanonc iskolában pénzhamisításra jöttek rá. Az utóbbi időben az aradi piacon elterjedt hamis huszfilléresok okadatoltá teszik, hogy ez a felfedezés szinte szenzáció szamba megy, mert noha a rendőrség egyelőre csak egy esetben történt hamisításról tud, de nincs kizárva, hogy a hamis hatások egyrésze ugyan csak ebből a forrásból került a piacra.

Az érdekes eset körülményeiről tudósítónk a következőket jelenti:

Trajtes Jakab utcai cukorkaárus múlt hó 22-ikén a Weitzer János-utcában árusította a portékáját, mikor ugy este fél hét óra tájt az iparostanoncok kitédultak iskolájukból az utcára. Egyikük, egy Pekker Vendel nevű tizenkét

esztendő borbélyinas két fillérért cukrot vett Trajtestől, akinek 20 filléressel fizetett. Mikor azonban ez vissza akart adni, észrevette, hogy a pénz hamis. Rákiáltott a gyerekre:

— Hiszen ez hamis pénz!

Pekker Vendel erre el akart szaladni, e cukorkaárus azonban nyakoncsipte és átadta a legközelebbi rendőrnek, aki bevitte a városházára. A megrémült fiu itt azt vallotta, hogy a hamis 20 fillérest egy Strigán Antal nevű tanonc készítette a nap délután az iparostanonc iskolában, olyanformán, hogy egy jó 20 filléresre olmot vert s az így kapott formában elkészítette a hamis pénzt. Ezt azután átadta neki, hogy értékesítse. Részesedéskép neki ígérte a megveendő cukrot.

Strigán Antal erősen tagadta, hogy ő készítette volna a pénzt s azt vallotta, hogy ő készen kapta azt egy Mózes Miklós nevű asztalosinastól. Mózes ezzel szemben kijelentette, hogy ő is látta, amint Strigán a hamis 20 fillérest csinálta s a szélét késsel kirecézte, hogy a hasonlatosság teljes legyen.

Mind a három inas ellen megindították a bűnvádi eljárást hamis pénz készítése és terjesztése miatt. Az aradi rendőrség már át is tette az ügy iratát a királyi járásbíróshoz, amely elsősorban a terjesztői miatt fog itélkezni a tanonciskola növendékel fölött s azután Strigán és Mózes bűnösségének megállapítása céljából átteszi az ügyet a királyi ügyészséghez.

A rendőrség tovább folytatja a nyomozást aziránt, hogy vajjon ez az eset egyedülálló-e, vagy a hamisítást régebben üzi e Strigán?

Leleplezett aszfaltbetyár

(A legújabb üzleti vállalkozás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

Egy előkelő miniszteri tisztviselő Ilonka nevű leánya — amint budapesti tudósítónk jelenti, — tegnap délután azzal távozott szüleinek az Andrassy-uton lévő lakásáról, hogy nagynénjét látogatja meg. Két óra után ment s hatodfél óráig tartózkodott a rokonánál. Akkor elbucszott, s amint jött: egyedül tért haza. A matrona aggodalom nélkül bocsátotta el, hiszen nem volt egészen sötét az ég és a népes utvonalon akárhány más urileány jár ebben az időben egyedül. Ilonka kisasszonynak eddig nem is történt baja sohasem. De tegnap kinos kalandja volt.

A Nagymező-utcaig minden baj nélkül eljutott a tizenhat éves urileány. Ott azonban észrevette, hogy egy elegánsan öltözött ellinderes, lakkcipős fiatalember jár a nyomában. Közvetlenül mögötte ment, majd melléje került és vakmerően a leányhoz hajolt. Ez félre kapta a fejét és megkettőztette a lépteit. A férfi továbbra is mellette maradt s a Gyár utca sarkán már meg is szólította.

— Kérem nagysád, ne legyen olyan vad! — mondta szemérmetlenül.

A leány nem felelt, hanem még inkább sietni kezdett. A férfi utána, mindenütt a nyomában.

— Imádom, édes kicsike! — suttozta. — Hallgasson meg!

Az urileány frult-pirult erre az inzultusra, de egy szót sem felelt, hanem lélekszakadva rohant tovább, hogy minél előbb hazaérhessen. A fiatalember pedig látva zavarát, kétségbeesését, még tolaodóbb lett s a karját is megfogta.

A leány erre elsikoltotta magát. Szeme könybe lábadt, torkát szorongatta a sírás s könyörgő tekintettel nézett a cilinderes utonállóra.

A szegény, tapasztalatlan teremtesnek nem volt annyi bátorsága, hogy rendőrt hívjon s a járóelők nem siettek a segítségére. Bizonyára nem tudták, hogy voltaképen mi történt s nem is törődtek vele.

Lihegve szaladt tovább a leány. Lélekzete is elfúlt már, amikor egyszerre megállásra kényszerítették. A Csengery utca sarkán ugyanis egy munkásember észrevette a rut hajszát s utját állotta a szoroson egymás mellett sietőknek. Erős karját a cilindres urra emelte s fenyegetően kiáltott rája:

— Hordja el magát, nyomorult aszfaltbetyár, mert mindjárt felpofozom!

A gavallér makogott valamit, mire a kékzubonyos ember mellen ragadta.

— Eresszen el, nem akarok én semmi rosszat! — szolt erre ijedten a fiatalember.

A munkás ellődította magától s a cilindres gentleman gyorsan keréket oldott. A hirtelen összeverődött járóelőknek gunyos kacaja kísérte, miközben eltűnt a szemhatárról.

A munkás aztán az urileányhoz fordult s szerényen mondta neki:

— Láom, kisasszony, hogy nagyon fölizzgatta ez az eset. Jó lesz tán, ha elkísérem hazáig.

A leány zavarában alig tudta megköszönni a szivességet. A kékzubonyos ember szótlannal kísérte hazáig.

Oththon a leány elbeszélte kellemetlen kalandját, mire a munkást elhalmozták a hála megnyilatkozásaival. Az egyszerű munkás csöndesen rondta:

— Örülök, hogy megvédhettem a kisasszonykát. De most már haza kell mennem. Hány óra van, kérem?

— Negyed hét.

— Már? Jaj, ez baj. A vonatról lekéstem, a hajléktalanok menedékhelyére se mehetek már, mert csak hatig veszik föl az embert és szállodára nincs pénzem. Pedig odahaza nagyon várnak az éhező gyerekek.

Természetes, hogy erre nemcsak szállóra valót kapott, hanem külön dúszajándékot, sőt jó vacsorát is. Eleinte semmiképpen nem akarta elfogadni, hanem nagy nehezen mégis reátküldték a pénzt és az ennivalót.

... A história ezzel nem ért véget. Van még folytatása, sokkal furcsább, mint az eleje.

A miniszteri hivatalnok este a kávéházban elmondta egy rendőrtisztviselő ismerősének, mi történt a leányával. S csodálatos, hogy alig egy órával később csaknem ugyanezt a történetet mesélte el egy előkelő kereskedő a rendőrtisztviselőnek. Az ő leányát is kísérte egy aszfaltbetyár, akit szintén egy munkás kergetett el s ő is dusan megajándékozta a derék munkást.

Egy aradi gyárosné balesete.

(Széngázmérgezés a Boros Béni-téren.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 7.

Csupán a véletlennek köszönhető, hogy ma délután súlyosabb következményekkel nem végződött az a baleset, melynek egy aradi gyáros neje és leánya majdnem áldozatává vált s melyről tudósítók az utóbbiakban számolt be:

A Boros Béni-tér 12-ik számú házában lakik Reisz Mór ecetgyáros és családja. A ház a Reiszék tulajdonát képezi s a legutóbbi napokban több javítási munkát végeztek rajta, minek folytán a lakószobák még erősen nyirkosak voltak. Hogy a szobákat kiszáritsák, már napok óta igen erősen fűtöttek az összes helyiségekben.

Ma délután Reiszné és leánya egy ilyen erősen befűtött szobában lefeküdtek aludni.

Már késő délutánra járt az idő s még mindig nem keltek fel, ami szegyet ütött a háznál levő cselédleány fejébe. Bement tehát a szobába, hogy megnézzze urnőt, de alig nyitotta ki az ajtót, szédítő széngázszag csapta meg az orrát. A leány rosszat sejtve mégis behatolt a szobába s ébreszteni kezdte az alvókat, akik azonban nem mozdultak: a szobában elterjedt széngáz hatása alatt eszméletlen kívül volt mindkettő.

A szobaleány rögtön kitérte az ablakokat s urnőt nagyrehezen átvitte a szomszéd szobába, ahol locsolgatni kezdte őket. Kiáltására a másik cseléd is bejött s látván az eszméletlen nőket, rögtön orvosért szaladt.

Amíg az orvos megérkezett, úgy Reiszné, mint leányát sikerült valahogyan eszméletre hozni, úgy, hogy a megérkező hatósági orvosnak nem maradt más teendője, minthogy a még mindig erős szédülés ellen minél több szabad levegőt ajánljon, s hogy kijelentse, miszerint a baleset igen könnyen végetes következményekkel járhatott volna, ha idejekorán észre nem veszik a beállott széngázmérgezést.

A halál torkából szerencsésen megmenekült Reiszné és leánya még mindig gyengélkednek: erős szédüléseik vannak. Ezt azonban előreláthatólag még az éjjel kialudják s holnapra már ismét teljes egészségben fehetnek le délutáni álmra, — ha nem is befűtött szobában.

Zsúr-témák.

A nők a bál után.

Ezerféleképp éreznek a nők a bál után, valamint ezerféleképp éreznek a bál előtt. Mindenek előtt különbséget teszünk azok közt, kik sokat s azok közt, kik keveset táncoltak. Megkülönböztetjük azokat is, kik életükben a legelső táncvígáomban voltak s azokat, kik többé már — legalább mint hajadonok — nem szandékoznak balozni. Elmondjuk, mily másképp éreznek azok, kiké nem volt ottan. Egészen ellentézőleg érez az, ki a bálban talált magának „ideál“-t, mint az, ki éppen ott győződött meg, hogy „imádójában“ csatlódott. Van olyan nő is, ki a bálban látta meg azt, kit már rég nem látott s ki őt minden földi lényenél inkább érdekli, de kit bizonyos körülmények miatt kerülnie kell. Nagyon hiányos lenne továbbá rajzunk, ha nem tenénk említést azokról, kiknek a bálban valami „malheur“ jök volt, vagy pedig ott valami kedves kis női esnyet követtek el. Végül a mamákról és azokról fogunk szólni, kik a táncvígáomban nem vettek részt.

Azok, akik sokat táncoltak, a gyönyör egy nemével nézik megrongált cipőiket s annál jobban örülnek, minél jobban el van szakadva. Hisz ez diadaljel. Némi örömmel tűrik el lábaik fájdalmát s tapasztalják, hogy nemcsak „édes szívifájdalmi“ lehetnek az embernek, de lehetnek édes lábifájdalmi is. Habár kissé sántikálva jár is a szobában, azért ne hidd neki, hogy nem járna el még most is szívesen egy csárdást vagy franciát.

Akik keveset táncoltak, különbözők a szerint, ami okozá, hogy többet nem táncolhattak. Ha nem kaptak elég táncost, akkor nagyon fanyar érzettel gondolnak vissza a bálra, mely igen „fád“ volt s ha talán későbbben kelnek is föl, mint azok, kik sokat táncoltak, de délután nagyon hajandékámatlanságról panaszkodni s a karosszékben, vagy a pamlag szögletében elbusultan nyugodni.

Akik, tekintetbe véve azt, hogy aránylag kevés fiatal ember és sok nő volt a bálban, csak annak tulajdonítják, hogy keveset táncoltak, mert nem volt elég táncos, kevésbé kedvetlenek. Ezek különösen kegyelettel emlékeznek meg táncosaiokról s oly fiatal emberekre, kik vagy éppen nem, vagy csak igen keveset táncoltak, kicsinylő sóhajtással

és kézfejtéssel mondják: „A mai fiatalág bizony nem sokat ér!“ S helyeslő fejbölcintéssel feljelnek a mama azon szavaira: „Bizony édes leányom, az én időmben nem így volt.“

Akik először voltak bálban, azok mint egy nagy-szerű élettapasztalattal gazdagodva, jönnek haza. Valamint a fiatal ember valami fontosabb vizsgája letétele után valamivel nagyobbnak érzi magát, így a leányka is az első bál után. Legalább néhány óráig bizonyosan komolyabb színben nézi az életet, mint azelőtt. Ha jól mulatott, néhány napig szüntelen a bálról cseveg s szeméi csak úgy csillognak, ha a táncokról beszél. De ha szerencsétlenségére az első bál nem jól ütött ki, akkor megfogadja, hogy soha életében nem megy többé bálba. Na de természetesen, ezt a fogadást megszegni már a jövő évben nem tartja vétéknek.

Az oly nők, kik azzal a szándékkal mentek a táncvígáomba: „ez lesz életemben az utolsó, többé már nem megyek bálba, beleuntam a táncba“, körülbelül oly érzellemmel rakják el szekrényükbe a bál öltönyt, kivált ha a lefolyt táncvígáalom megerősítette szándékukat, mintha bál öltöny helyett szemföldél volna kezükben.

Akiknek eszményképe ott volt, azok többet gondolnak vissza ő rája, mint a többiekre mindre. Kedvesebben s jobban fülükbe csengenek még az ő szavai, mint a zene.

Akiknek id-áje nem volt ott, azok akár jól mulattak, akár nem, szüntelenül csak arra gondolnak: „Csak ő is ott lett volna!“

Az oly nő, akinek még nem volt „szívkirálya“ a táncvígáalom előtt s ott talált valakit, ki ezelőtt ismeretlen volt előtte s ki őt megbirta hódítani, órákig is elgondolkozik arról: „Mikor láthatom ismét? hol találkozunk?“ stb. Az ilyen, ha emléket nem kapott is, mindenképp azon iparkodik, hogy valamit birjon, őt raja emlékeztesse s ha mással nem bir, a táncrendet, melybe az nevéet beírta, a világ minden kincseért sem adná oda senkinek se.

Akik pedig a táncvígáomban meggyőződtek arról, hogy „ő benne“ csalódtak, azokra nézve a bál utáni nap — ki ne tudná? — keservek és könyök napja. Nem egészen ugyan, de majdnem így vannak azok a nők is, kik a táncvígáomban meglátták azt, kit szívök minden földi lény fölött szeret, de kit családi vagy egyéb körülmények miatt kerülniök kell. Az ilyenek keseregnek, ha őt másokkal jó kedvüleg látták társalogni; „ő is hűtlen!“ gondolják ilyenkor magukban s keseregnek. Ha őt azonban szomorúnak látták, a fájdalom „édes keserű“, mert azt hiszik: mennyire szeret ő is, s még sem lehetünk egymáséi!

A táncvígáomi „malheurök“ kü önfélek. Mindjárt a vígáalom kezdetén elszakadhat valakinek a ruhája, vagy pedig a szünóra alatt a pincér leöntheti anynyira, hogy tovább ott nem maradhat. Másoknak a heves táncban, ha a fodrásznő ügyetlen volt, hajs eshetik le. Ugy hisszük, ritka nő az olyan, kinek szeméi könyektől nedvesek ne lennének otthon, ha valami malheur miatt a táncvígáalom folyamában kellett hazamennie. Ha valakinek ékszere veszett ott el, vagy pedig valaki a táncban elesett, mindkét malheur nagyon különbözőlag hat különböző nőkre, de a bál emlékeit mindenkinél felhőkbe borítják.

A bál női csinyek közé tartozik, ha valakit fölhiვნak táncolni s az, nem tetszvéen neki a táncos, azt állítja, hogy már elfogyalva van. Ha az ily nő ülve marad, gyakran gondol vissza a csinyre a bál után, és pedig rendesen nagyon rösteli a dolgot; de ha kapott másik táncost, akkor arról, akit elmelőzött, mosolyogva szokott beszélni a bál után.

A mamákra nézve a bál utáni nap rendesen nem attól függ: hogy mulattak tulajdonképp ők magok, hanem attól, hogyan mulattak s kikkel és mily kép töltötték el leányaik a táncvígálmot? E szerint vagy kedvetlenül tekintenek vissza a bálra, vagy pedig ahhoz hasonlóan, kinek legközelebb valami diadalünnepe volt.

IRODALOM ES MUVE SZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Miss Hobbs, vigjáték. F.-Dömjén Róza vendégfőléptével. (Páros bérlet.)
Péntek: Troubadour, opera. Szerényi Malvin vendégfőléptével. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Bőregér, operett. Szerényi Malvin vendégfőléptével. (Páros bérlet.)

Margit.

Előtted áll az élet, e tündérvirág,
Amelyen át sok csabos út vezet;
Előtted áll az élet, e varázskert
S virágain csügg szép tekinteted.

Te benne lépdelsz édes álmódás közt,
Hogy hová induj, most nézesz körül;
Te benne lépdelsz édes álmódás közt
S választani vágsz a sok virág közül

Leld meg tehát az ösvényt, melyen által
Eléred szived boldog édenét
S válaszs virágot úgy, hogy illatával,
Midőn szivod, majd mérget is ne végy.

Igric.

A színház, mint hálószoba.

Arad, február 7.

Mit a színházi történetet is Ernest Blum mondja el „Egy bohózatiró lapja” című ujságában. A történet az Odéon színházról szól, amelynek valamikor von rossz híre volt és a melynek rovására an idején sok mulatságos dolgot és tréfát követel. Egyike a legsikerültebbeknek volt Romieu é, egy napon megjelent az egyik keresett párisi győznie a végből, hogy végrendeletet akar csinálni mert hosszabb utra indul. Mikor a közjegyző kedelmes végrendelettel teljesen elkészült, végkérdte Romieut:

— Ha nem vagyok indiszkrét, szabadna kérdeznék, hogy hová utazik?

— Ma este az Odéonba megyek — válaszolta és tényleg oda indult.

A kocsiban ért a színház elé, a kocsi almas utazótáskát és egy ágyszákot helyezve a színház pénztárosa ugyancsak meg volt lepve, mikor Romieu összes csomagjaival a színházba belépné igyekezett.

— Csak nem gondolja, hogy azokkal a csomagokkal elhelyezkedhetik a földszinten?

— Valóban?

— Feltétlenül!

— Akkor leteszem a ruhatarba.

A ruhatarban átvették a csomagokat, de az ágyszákot magával vihette, miután megigerte, hogy a két lába között fogja elhelyezni. A színház nézőtere majdnem teljesen üres volt, egy Voltaire tragédiát játszottak. Romieu kényelmesen elhelyezkedett szőllőszékében és egynéhány jelenetet figyelmesen végighallgatott. Később elvette az ágyszákot, a fejére hálosapkát húzott fel, ágyterítőbe burkolódzott és lábait messzire széjjelterpesztve, csakhamar elaludt. Az a pár ember, a ki a színházban volt, Romieu köré se-reglett és a színészek is figyelmesek lettek az alvóra, mikor ez rémségesen hortyogni kezdett. A színház alkalmazottai közül egyedül az egyik ruhatarosnő nem aludt, a ki kötelességének tartotta, hogy Romieut felébressze. Romieu iszonyu lármát csapva, nyitotta föl szeméit.

— Micsoda, hát elmegy már a posta? Öt óra van már?

A ruhatarosnő csittitani igyekezett Romieut, aki azonban csak folytatta:

— Üljön le, hiszen maga miatt a többiek nem látnak. Ne csináljon a színházban botrányt!

Az asszony leült és továbbra is szemrehányásokkal illette Romieut, aki a ruhatarosnő vállaira támaszkodva, csakhamar újra elaludt és még keblemelenebbül hortyogott. Végül a rendőrségnek kellett közbelépnie, de Romieu előbb visszakérte a belépti díját, azzal a kifogással, hogy nincsen nála több pénz és hogy a színház öt legalább is azért tartozik kárpótolni, a miért az előadás befejeztéig nem engedték aludni.

* Bánk-bán. Ma Asztalos Sándor diadalának évfordulója alkalmával Bánk bánt adta elő a szintársulat. A címszerepben Keszler Ede intelligens, jól átgondolt alakítást nyújtott. Me-

linda szerepét a vendég Dömjén Róza adta. A művésznő egyes jeleneteivel nagy hatást ért el. Beregi Sándor, Hunyady József, Delli Lajos, de különösen Várnay Jenő, aki Tibacot játszotta, valamennyien élvezhető alakítást nyújtottak. A rendezés jó volt.

* Miss Hobbs. Festetichné Dömjén Róza, a budapesti Nemzeti Színház művésznőjének harmadik főlépése a Miss Hobbs vigjátékban lesz holnap, csütörtökön. A címszereplő vendégen kívül a főszerepeket V. Ágh Iona, Bíró Irén, Hunyadyné, Szendrey, Delli és Mariházy játsszák.

* Troubadour. Pénteken Szerényi Malvin operaszereplő vendégfőléptével és Déry Jenő első felépésével betegsége után, a Troubadour kerül színre. Szerényi Malvin második vendégjátéka szombaton a Bőregér operettben lesz. Jegyek a pénteki előadásra már holnap reggeltől válthatók a színház pénztáránál.

* Beteg színigazgató. Krecsányi Ignác temesvári színigazgató napok óta komoly beteg. Az igazgató még ágyhoz van láncolva, de állapota már jobbra fordult.

A lupényi bányász-sztrájk.

(Tárnába zárt munkások.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 7.

A lupényi kőszénbánya munkásai között régóta lappangó elégtelenség most nyílt sztrájkba csapott át. Az összes munkások letették szerszámaikat s a telepen oly magasfoku izgatottság uralkodik, hogy véres zavargásoktól lehet tartani. A nagyarányu sztrájkról az alábbi táviratok számolnak be:

Petrozsény, február 7. A lupényi bányákban kitört bányászsztrájkról a következő részleteket jelentik: Az urikányzsilvölgyi bányatársaság munkásai között régóta nagy az elégtelenség. A sztrájk kitörését annak is tulajdonítják, hogy a bányatársaság munkássága részére fogasztási szövetkezetet tart fenn, oly módon, hogy a munkások az évi tiszta nyereségből részesednek. Az idén azonban a társaság nem fizette ki az osztalékot. A sztrájk 5-én kezdődött, amikor felváltás volt. A munkások ekkor kijelentették, hogy mindaddig, amíg sérelmeiket nem orvosolják, nem állnak munkába. Távirati megkeresésre Sajténybe érkezett Jancsó Ferenc főszolgabíró és megtette a szükséges óvintézkedéseket.

Petrozsény, febr. 7. A déli bányákban tegnapelőtt óta nem engedték ki a munkásokat és így ezeknek a kitört sztrájkról tudomások sincsen. Állítólag a leeresztendő kosár-kötél elszakadt és ezt még nem sikerült kijavítani. Az igazgatóság élelmszereket eresztett le a bányákban levő munkásoknak.

Petrozsény, február 7. A bányász sztrájk mind nagyobb mérvet ölt. A bányamunkások fenyegető magatartást tanúsítanak, ezért Jancsó Ferenc főszolgabíró százötven csendőrt és kétszáz katonát rendelt ki. A munkások nem engednek követeléseikből, a társaság budapesti igazgatósága meg nem hajlandó a munkások követeléseit teljesíteni. A hatóság igyekszik az ellentéteket kiegyenlíteni, ami azonban eddig még nem sikerült. A katonaság és csendőrség a bányatelepet körülövezve őrzi, mert attól tartanak, hogy a bányászok kárt tesznek a bányákban.

Történet egy házaspárról.

Aradi magántisztviselőből — amerikai szállodás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

Ennek a ckecskének tulajdonképen azt kellett volna címül adni: Történet egy vidám asszonykáról. Mert az asszony játsza benne a főszerepet, egy temperamentumos, less fiatal menyecske, akit nagyon jól ismernek Aradon s aki férjével együtt csak néhány hónap előtt költözött a fővárosba. Története van ennek a hirtelen jött elköltözésnek is, valamint hogy mindig történt itt valami a vidám menyecske körül, ami sok szóbeszédre adott okot a pletykázó világnak.

Néhány év előtt került Aradra fiatal feleségével L. K. magántisztviselő, aki egy nagy intézet képviselőjével volt megbízva s mivel értette a dolgát és jó modora is volt, igen szép keresetre nyílt csakhamar alkalmá. Forszírozott munka nélkül is megkeresett évenként nyolc-tízezer koronát s ehhez képest a gyermektelen fiatal házaspár elég nagy lábon élt. Az Andrássy-tér egyik bérházában rendeztek be elegáns lakást, ahol szívesen fogadtak vendégeket és mindig megjelentek ott, ahol a mulató Arad szórakozott. Különösen a snéjdig kis asszonyka hamar ismert alakjává lett a korzónak, a kávéházaknak és a cukrászdának. Mindig elegánsan öltözködött és szerette a társaságot; talált is társakat, gondtalan vidám életéhez, szinte elváhatatlan jó barátnője volt egy másik fiatal aradi asszonyka s férjének barátai is szívesen töltötték az időt a mindig szeretetreméltó házaspár társaságában. Forró nyári éjszakákon nem egyszer részt vettek az ugynevezett szenzációs mulatságokban, amikor pezsgő mellett reggelig szökött a cigány a kávéház terrassza előtt . . .

A vidám napokra persze kevésbé vidámak is következtek. A könnyű életmód és az elegáns toálettek sok pénzt emésztettek fel, igen sok pénzt. A két szép asszonyról: L. K. nőről és a fiatal barátnőjéről egyszerre csak különös hírek kerültek forgalomba. A cukrászda bájos törzsvendégei el-elmaradoztak a mindennapi uszonnáról s mindenki látta, hogy bekövetkezik, ami az ilyen vidám történetek rendes esattanája: hol a válópör, hol meg az elköltözés. Ezuttal is így történt: megindult egy válópör, L. K.-ék pedig elköltöztek Aradról.

Az elegáns lakásban eladtak minden eladhatót s azóta a fővárosban laktak, egy ideig szállodában, majd ismét — mikor a férj új jövedelmi forrást talált — elegánsan újból berendezkedtek. Időközben azonban más terveket kovácsoltak s most új szerencse kínálkozik nekik: kirándultak Amerikába. A férfi testvére ugyanis hosszabb ideje már Amerikában van, ahol nagyon kedvez neki a szerencse s Newyork egyik leghatalmasabb, legelőkelőbb szállodájának a bérleje. A nagy szálloda vezetése pedig sok munkával jár s ezért most maga mellé vette társnak fivéréét is. L. K.-ék a napokban utaztak el Budapestről s Brémában már hajóra is szállottak, hogy átvitorlázzanak az újvilágba.

Eddig van a történet a vidám asszonykáról, — de beszélnek az ismerősök körében még egy érdekes epizódjáról is. Mikor elköltöztek innen, a fővárosba ment nemsokára egy ismert aradi fiatal ember is, akit szoros barátság fűzött a magántisztviselőhöz. Ugy szól a hír folytatása, hogy ez az aradi ifju is a kivándorló házaspárral ment az újvilágba, hogy ő is kipróbálja szerencsáját tul az Océánon.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 10. Monstre hangverseny és táncestély (Fehér Kereszt) — A pankotai állami elemi iskola hangversenyével egybekötött táncmulatsága (Fehér Kereszt.) — A lippai izraelita nőegylet estélye (József főherceg szálló.)

Február 11. A csermői önkéntes tűzoltóegylet táncmulatsága (Kaszinó.) — Az aradi cipészek szakcsoportjának táncmulatsága (Iparosház.)

Február 17. Az aradi és csanádi egyesült vasutak vonatkísérő személyzetének táncvigalma (Városliget.) — Az aradi asztalossegédek táncestélye (Iparosház.)

Február 18. A magyarországi cipész és csizmadia munkások és munkásnők aradi csoportjának táncmulatsága (Tóth vendéglő.)

Március 3. Az aradi vaskereskedők és alkalmazottak nyugdíjegyletének táncvigalma (Központi Szálló.)

Március 10. Az aradi sportkedvelő ifjúság táncmulatsága (Iparosház.)

(=) **Sarkadi Aladár** Aradon. Az Aradi Lloyd-társulat körében az idei farsang végére intim jellegű vidám mulatságot terveznek. A mulatság olyan keretek között fog mozogni, mint a minő a Lloyd-társulatnak néhány év előtt tartott emlékeztető mulatsága. Az estély egyik érdekessége: **Sarkadi Aladár**nak, a Vigzsház jeles tagjának fellépte lesz, aki a legutóbbi estélyen is közreműködött és aki meg is ígérte, hogy a mulatságra lejön. Az estély kiváló érdekességek lesznek: hálgy-imitáció, alkalmi bohózat és egyébek, — amelyek elé természetes érdeklődéssel néznek a pajzánabb humor kedvelői.

(=) **Az aradi asztalos segédek** február 17 én, szombaton az Iparosház nagytermében saját könyvtáruk javára zártkörű táncestélyt rendeznek. Belépő-díj: személy-jegy 1.20 kor., család-jegy 8 kor., karzat 40 fill.

Szelle és Leszkay.

(A szimbidirektor váltói.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 7.

Egy régóta húzódó, érdekes háttérű pört ért most véget a Kuria ítéletével. A pör még a Szelle féle nagyszabású pöradathoz tartozik s passzív szereplője az aradi színház egykori igazgatója, **Leszkay** András volt. A pör előzményei a következők:

Leszkay annak idején jó lábon állott Szellelékkel, akik a sokszor megszoruló igazgató személyében úgy pártolták a művészetet, hogy több ízben adtak neki nagyobb kölcsönöket, — természetesen váltók fejében. **Leszkay**, mikor pénzhez jutott, kiegyenlítette ugyan a váltóit, de nem kapta vissza azokat. Szellenek rendes szokása volt, hogy a kiegyenlített váltókat megtartotta s ezekkel különféle manipulált. Utólagosan kitért a dátumokat s forgatta a váltókat, mintha mitsem kapott volna még értük. Ilyen manipulációi miatt különben több feljelentés is érkezett ellene, mikor különféle gazdasági kikerültek.

Amikor beütött a Szelle-csőd, amelyben csődtömeggondnokul tudvalevőleg **Kertész** Miksa dr. szerepelt s amikor Szelle távollétében megtörtént a híres kasszafeinyitás: a Kormos-féle botrány irataival együtt napfényre kerültek az ott elhelyezett váltók is. Köztük volt **Leszkay**nak mintegy 40,000 koronáról szóló elfogadványa is.

Kertész ezeket a váltókat sorra pörösítette s így került pörre a **Leszkay**-féle váltók egész csoportja. **Leszkay** azzal védekezett, hogy ő Szellenek már fizetett s egyáltalában nincs semmi hajlandósága másodszori fizetésre. Esztendőnkön át húzódott a pör, míg végre felkerült a Kuriahoz. Tegnapelőtt foglalkozott a **Leszkay**-féle váltók ügyével a Kuria harmadik polgári tanácsa, amely ítéletileg kimondotta, hogy **Kertész** Miksa csődtömeggondnokot összes kereseteivel elutasítja s a perköltségekben a csődtömeget marasztalja el.

Leszkay tehát nem fizetni s ha a Szelle hitelezőinek egyáltalából valaha reményességük, hogy a csődtöről kapnak valamit: ezt a reményt ismét 4 korona erejéig meg rövidítli a Kuria ítélete.

Bánffy beakciója.

Vihar a vezérbizottságban.

(Fejérvári nyilatkozat.)

— Az Aradi Közlönyvtrakt értesülése. —

Arad, február 7.

A politikai életben a legutóbbi napokban meggyűlölközők mind sötétebbé válnak. A ny visszautasító válasza nyomán tánt azon hit, hogy a pártkülönbségek eyésznek, nem vált be, sőt, amint budapesti tudósítónk jelenti, magában a vezérbizottságban olyan ellentétek keletkeztek, amelyek, ha kiegyenlítődnék is, egyikről másikkal részről keserűséget hagynak maguk után. **Bánffy** Dezső báró a vezérbizottság mai ülésén a koalíció összevezérlő férfait megváltotta azzal, hogy a királynak **Andrássy** által más üzenet adtak át, mint a melyet a vezérbizottság a tárgyalás előtti első teljes ülésén megállapított. Ez a vád igazolja napi tudósításunkat, a melyben részletesen ismertettük a béke meghiusulásán körülményeit.

A békéltetés szerepét különben a mai napon **Bánffy** első báró vette át. Hogy milyen irányba és milyen eredménnyel fogja akcióját vezetni, egyelőre még nem tudható.

Budapesti tudósítónk a mai nap eredményéről a következőket jelenti:

Bánffy békeakciója.

Komoly, megbízható koalíciós politikustól eredő hírek szerint a vezérbizottság egyrésze nincsen megelégedve **Andrássy** Gyula gróf bécsi utjával és hajlandók mindent elvetni, hogy a királyi elutasítás dacára újra felvétesse a tárgyalásokat. Forráink szerint **Bánffy** Dezső bárónak van egy egészen új és eredménnyel biztató kibontakozási terve, amelyet a vezérbizottság valamelyik legközelebbi ülésén elő fog terjeszteni. Hogy ez a kibontakozási terv miben áll, arra nézve csak annyit árunk el, hogy az egészenk tengelye Magyarország gazdasági önállósága. **Bánffy** Dezső báró környezetében tagadják, hogy ilyen terv létezne, de azt bevallják hogy az új párt vezére csakugyan nincse megelégedve a helyzettel és eltökélt sándéka mindent elkövetni a békés kibontakozás érdekében, mielőtt az erőlyesebb rendszabályok életbe lépnének.

Komoly politikai körökben azt beszélnek, hogy **Bánffy** erősen bizik akciójára sikerében.

A vezérbizottság manifesztuma.

A vezérbizottság ma délután öt órakor **Kossuth** Ferenc elnöke alatt értekezletet tartott. Előbb az általános politikai helyzettel foglalkoztak és megbeszéltek mindazon lehetőségeket, amelyek a legközelebbi időben várhatók. Határozatot azonban nem hoztak.

Azután áttértek a napirend második pontjára: a szombati pártközi értekezlet elé terjesztendő manifesztum megszövegezésére. A vita elején **Bánffy** Dezső báró kijelentette, hogy legnagyobb sajnálatára

nem járulhat hozzá ahhoz, hogy most manifesztumot intézzenek a nemzethez. Nem helyesli ezt azért, mert az üzenetváltás aktáinak közzétételéből meggyőződött arról, hogy **Andrássy** nem azokat az előterjesztéseket tette meg a felségének, amelyekkel a vezérbizottság megbízta. Ez csak úgy történhetett meg, hogy azon a bizottsági ülésen, melyen megszövegezték a választ s melyen ő nem vett részt, a vezérbizottság előző üléseinek határozatait megváltoztatták. Az első királyi üzenetre adott válaszban nem az egész vezérbizottság akaratára jutott kifejezésre és így nem járulhat hozzá, hogy ezt manifesztumba foglalják.

Vázsonyi Vilmos kijelentette, hogy véget kell vetni a stilisztikai gyakorlatoknak, most már cselekedni kell és hathatós eszközökhöz nyulni.

A kérdés fölött igen hosszú vita támadt, amelyben valamennyi jelenlevő vett részt és amely alatt hir szerint heves összeütközések is voltak a bizottsági tagok között. A vita eredménye az lett, hogy a szombati pártközi konferenciát későbbi időre halasztották. Az egyes politikai pártok — így a szabadelvű párt is — pénteken megtartják üléseiket.

Fejérvári nyilatkozata.

Báró **Fejérvári** Géza miniszterelnök ma fogadta a Neue Freie Presse munkatársát, akinek arra a kérdésére, hogy a vezérbizottság publikációja hogyan hatott rá, a következőket mondta:

— Olyan benyomásom van, hogy a közzétett aktákról folyó vita túlságosan szétfolyik, talán azért, hogy a közvélemény figyelmét a főkérdésről elterelje. Ez a főkérdés pedig, melynek megvilágítása a koalíciós urak számára természetesen nem tűnik kívánatosnak, a konfliktus tulajdonképeni főtárgyára, a 67. évi XII. törvénycikk 11. §-ának értelmezésére vonatkozik. Ez a szakasz a királyi jogkörbe utalja a hadügyi felségjogokat, melyek az egész hadsereg vezényletére, vezérlésére és belső szervezetre vonatkoznak. Ezeket a felségjogokat a törvény kifejezetten ilyeneknek és alkotmányosoknak jelöli meg. Ez azonban egyúttal a felségjogoknak egyetlen korlátozása. Már most miben áll annak a korlátozásnak az értelme? E korlátozás a felségjogokat semmi esetre sem devalválja a parlament jogává, hanem a jogok alkotmányos jellegének a közjogi jelentősége az, hogy az uralkodó azokat önhatalmúlag a törvényhozás másik faktorának beleegyezése nélkül semmiképen ki nem szélesítheti. Amíg az idézett törvény 11. §-a mai formájában érvényben van, addig a parlament a királyt semmiféle határozattal arra nem kényszerítheti, hogy a maga akaratával, vagy a maga akaratával ellentétben a vezénylet, vezérlés és belső szervezet kérdéseiben más akaratot is respektáljon; mert amikor a törvény az idegvágó intézkedéseket a felségjogok körébe utalta, egyúttal kimondotta, hogy a parlament lemond róla, hogy a katonai kérdések e komplexumára ingerenciát gyakoroljon. A parlamentnek csak abban az egy esetben volna joga a beszólásra, ha ő felsége a 11. §. által törvényesen biztosított jogkörét túllépné és az ebben megállapított felségjogokat a hadügyi törvényhozás más területre is kiterjeszteni akarná.

Ebben és csakis ebben az esetben emelhetne kifogást a parlament hivatkozással a felségjogok alkotmányos jellegére és pedig azon a közjogi alapon, hogy az alkotmányos ellenőrzés a törvényes jogkörök betartása tekintetében őt megilleti.

Arra, hogy a magyar királynak ez a felségjoga, amely az osztrák császár analóg felségjogaival egyöntetűleg gyakorlandó, a magyar parlament jogává alakuljon valaha át, a kiegyezés alkotói közül senkinek sem gondolt. E tekintetben hivatkozhatók egy valóban klasszikus tanúságtételre, melynek bizonyító erejét a koalíció soraiból nem fogja senki kétségbe vonhatni. Ez a bizonyosság az 1867 február 20-iki királyi kézirat, amelyvel az akkori felelős miniszterium kineveztetett. E kéziratban a honvédelmi miniszterium vezetésével ideiglenesen gróf Andrássy Gyula bízott meg, de azzal a kifejezett fenntartással, hogy a hadsereg vezényletére és belső szervezésére vonatkozó királyi jogok érintetlenül fentartassanak és a magyar miniszteriumnak hatásköre ezekre ki nem terjedhet. Ez a királyi kézirat sem akkor, sem soha később, sem a kiegyezés kortársai, sem a későbbi korszakok ellenzéki politikusaival által nem kifogásoltatott, hanem igenis mindig mindenki egészen természetesen találta, hogy az említett felségjogok a törvény értelmében a parlamentaris jogkörből kivonattak. Ebből aztán világos, hogy az a közjogi felfogás, amely szerint a király hadügyi felségjogai egy népszavazás határozata alá vehetők volnának, sem történeti, sem közjogi alapon nem indokolható. Ez a dolog lényege, a melyet szem elől téveszteni nem szabad. A koalíciónak felségjogokra jött meg az órvágya. A törvénynek világosan ellenkező értelme dacára a parlament jog és hatalma körébe akarja ezeket bevonni. Közjogi hódító utra indult.

Ha a törvényesen megállapított jogrendet a változó többségeknek így kiszolgáltatnak, akkor az nem jelentene egyebet, mint azt, hogy az államéletből kiküszöbölnek az állandóság alapját és az egész jogrend állami struktúráját prédánál dobnák oda egy-egy esetleges többség hatalmi önkényének. Ilyen államjogi felfogás a monarchikus elvvel össze egyáltalán nem egyeztethető.

Felmentett főispán.

A félhivatalos Bud. Tud. jelenti, hogy a király Bethlen Pál grófot, Beszterce-Naszód vármegye főispánját fölmentette állásától és kiváló szolgálatai elismeréséül Szent István-rend kiskeresztjét adományozta neki.

A képviselőház feloszlata.

A késő éjjeli órákban a politikai körben megbízható forrásból azt a hírt terjesztették, hogy a képviselőház feloszlata február 25 ike körül fog megtörténni.

A törvényhatóságokból.

Besztercebányáról jelentik: Kürthy Lajos, Zolnavármegye főispánja már a múlt év végén lemondott állásáról és kijelentette, hogy ha a béke rövid idő alatt nem lesz meg, felmentését a legerélyesebben szorgalmazni. A vármegye közönségének egy része hangosan követeli Kürthy visszavonását, a nagy többség azonban inkább maradását kívánja, mert fél azoktól az izgalomtól, amelyek egy kinevezendő új főispán installációjával járnak. Az ellenzék már megalakította a jóléti bizottságot és eddig is tekintélyes összeget gyűjtött arra az esetre, ha a belügyminiszter beszüntetné a vármegye állami dotációját.

Nagy-Kőrösről írják: Nagy-Kőrös város képviselőtestülete a városi alapokból 5,493 korona kamat nélküli kölcsönt bocsátott a megyei jóléti bizottság rendel-

kezésére oly cí, hogy ebből kapjanak kárpótlást a vármegyei hivatalnokok, akik az máltal adott javadalmas megvonása után fizetésüket nem kapják.

REK.

Sherlock Holm's újabb kalandjai.

Rövid idő alatt hírhedre jutott Conan A. Doyle, a jeles ol regényírónak klasszikus regényaiak Sherlock Holmes, a detektívek királya. Legérdekesebb, legizgatóbb olvasni valók közé tartoznak az ő csodálatos kalandjai, melyekben a legbonyolultabb titkokat eseteket deríti fel és megfigyelő képességével, pszichológiájával. A legjelentősebb körülmények vezeték őt a biztos pára. Amióta Conan A. Doyle a Sherlock-Holmes sorozatát megkezdte, külön közönség van ezeknek, a mely lelkesedik érük.

Az Aradi Közlöny kezdte meg Sherlock Holmes legújabb kalandjait közlését, amelyet egy je tehetségű aradi fiatal ember, Bóth László tett át angolból magyarra.

A szerkesztőségéből Zuber József, a punk felelős szerkesztője és céjából délvidekre utazott. Tavoltebbre lap szerkesztéséért Kintzig-Kopár Ferenc helyettes szerkesztő felel.

A hercegprimás jobban van.

Vasary Kolos bibornok hercegprimás állapota — mint budapesti tüsitónk jelenti — folyton javul; láza teljesen megszűnt és a mai éjszakát nyugodt álomban töltötte. Orvosai reménylik, hogy az egyházfejedelem nemsokára el is hagyhatja a betegágyat, ennélfogva ezzeleszüntették a beteg állapotáról szóló tudósításat. Közéletünk és társadalmunk kitünései közül ma is sokan tudakozódtak hercegprimási palotában, akik mindannyian örömmel hallották a megnyugtató híreket.

Duse Eleonora — nagybeteg Krisztiánidából táviratozzák, hogy Duse Eleonora, a világ hírhű tragikai művésznő, ki néhány ap óta itt időzik súlyosan megbetegedett. A lapa kemoly aggodalomra ad okot.

Uj ortodox zsidóhitközség Aradon. Multkorban már megirtuk, hogy László György vallás és közoktatásügyi miniszter a városhoz érkezett rendeletében megengedte, hogy az Aradon lakó ortodox zsidók új hitközsége a kisközségnek. A miniszter ezen rendeletét megmutatta a Kádás Kálmán főjegyző a közigazgatási bizottság ülésén.

Egy aradi alezredes halála. Margineanu János nyugalmazott alezredes ma hosszabb betegség után Aradon meghalt. Az ehuny sok éve át az aradi 88. gyalogezred kötelékébe tartozott és egy ideig az ezred hadkiegészítő parancsnokának helyettese volt. Utóbb mint helyi alkalmazású őrnagy Gyulafehérváron tiszparancsnok volt és mint ilyen vonult nyugalomba. A király akkor a címzetes alezredesi ranggal tüntette ki Nyugdíjazásakor Aradra költözött és itt a tiszti körökben nagy rokonszervezők örvendett. Iványi Balázs járásbírói becsület az elhunytban apóst gyászolta. Az aradi háliezred tisztikara Margineanu ravatalára kíséretet helyez és temetésén testületileg fog részt venni.

A határrendőrség kibővítése. Csak nemrégiben, alig egy hónapja mult, hogy a határrendőrséget beállították. A létszám azonban már most kevésnek bizonyult és mint biztos forrásból értesülünk, még csaknem ugyanannyi tisztviselői helyre fognak rövid idő alatt pályázatot bocsátani, mint amennyit eddig betöltöttek; sőt a rendőrbiztosok számát tetemesen felemelték. Így

az 58 rendőrbiztos állást 200-ra emelik, tehát még 150 rendőrbiztos állás lesz megpályázható. Ugyancsak ezzel kapcsolatosan igen természetesen a megfelelő tisztviselői és felügyelői kart is kifogják bővíteni. A pályázatokat rövid idő alatt kihirdetik s ezzel mint már a multból láthattuk, megindul országsszerte a pályázat a határrendőrség körül.

Működik a vértörvényszék. A Pétervári távirati ügynökség jelenti Libauból: Bainodenben 12 embert halálra ítélte a haditörvényszék. Tizen végrehajtották az ítéletet; kettőnek sikerült megszöknie.

Szociálista népgyűlés Aradon. Az aradi szociáldemokraták február 18-án a Szabadságtéren népgyűlést tartanak. A napirend egytlen pontja: „Mi lesz az általános választói joggal.” A gyűlésre beérkezik a budapesti pártvezetőség egyik tagja is, hogy a választói jogról beszédet mondjon.

Az aradi csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság e hó 25 en d. e. 11 órakor tartja 16 ik évi rendes közgyűlését, saját helyiségében.

Tolvaj tudós. Rómából táviratozzák: A vatikáni könyvtárban letartóztatott ma egy fiatal osztrák tudóst, akit könyvlopáson értek. A letartóztatás annál kinosabb föltűnést kelt, mert a fiatal embert az osztrák kormány ajánlatára bocsátották a könyvtárba. A tudós nevét még nem hozták nyilvánosságra.

A cár — családi örömei előtt. Párisból táviratozzák: Pétervári jelentés szerint a cárné családi örömeinek néz elébe. A lebetegedést óráról-órára várják és a betegágyhoz már elhívtak egy híres berlini szülész tanárt.

Hová lett a szür? Vincze János és Fodor András mekói zöldségárusok, ma bejöttek Aradra, hol délután egy Tökölly-téri vendéglő istállójában pihentek meg. Az istálló ajtaját magukra zárták és elszunyókáltak. Este hat óra tájban nagy dörömbölés riasztotta fel őket legédesebb álmukból. Vincze János kinyitotta az istálló ajtaját, amely előtt két 18—14 év közötti fiú állt, akik bebocsátást kértek az istállóba. Vincze be is eresztette őket és később társával együtt eltávozott az istállóból. Hét óra tájban visszatértek és legnagyobb csodálkozással tapasztalták, hogy a szürök és lópokrók a két gyerekkel együtt eltűnt. Nyomban jelentést tettek az esetről a rendőrségnél, amely nyomozza a kis gazembereket.

Földrengés. Pöstyénből írják: Dobra Vödár közegben mintegy három hét óta éjjel napal folytonosan földrengést éreznek. Mikor a rengések kezdődnek, 17 kémény dől be és egy helyen meleg vízforrás bukkant elő, amely azonban néhány nap mulva, egy újabb rengés alkalmával, ismét eltűnt, de ugyanekkor egy zsidó templom mellett bukkant fel egy másik forrás. A rengések következtében a gróf Pálffy-féle kastély is megsérült.

Egy kapitány tragikus halála. Temesvárról táviratozzák: Tóth István tartalékos huszárkapitányt ma reggel ágyában megszenesedve, holtan találták. A szerencsétlenség nyilván egy történet, hogy Tóth ágyában szivarozva, elaludt, mire az ágy az égő szivartól tüzet fogott és a huszárkapitány is bennégett.

Az aradi légszeszgyár a közönség nagyobb kényelmére városi rakart rendezett be Gebhart I. és Fia utócai cégénél, amennyiben ezen cégre bízta nagy választéku olcsó légszesz-lámpáinak főző-keszülékének bizományi elárusítását. Ugyanitt szerezhetők be a legújabb Inwert égők, melyek 80 liter légszeszfogyasztásnál 100 gyertya világot meghaladó fényt adnak, mely világítás tehát a legolcsóbb és legszebb. Nevezett cégénél szerezhetők be a legjobb Auer-égők le szállított áron és a nevezett cég elfogad megrendeléseket légszesz bevezetésekre, úgy fűtés, világítás valamint erőművi célokra.

— A harapás áldozata. Glück József aradi 48-as honvéd. Kinek halálát állítólag a rajta harapás által ejtett seb elmérgesedése folytán beállott vérmérgezés okozta, ma felboncolták. Ausztervei László dr. és Posgay István dr. törvényszéki orvosok megállapították, hogy a halál vérmérgezés folytán állott be, azt azonban, hogy ezt a harapás idézte elő, nem lehetett konstatálni. Glücköt ma délután temették el. Temetése az aradi 48-as honvédek testületileg kivonultak.

— Az örök Sedan. Pusztul a francia. Hogy a népesedés a világ szellemesebb náciojánál már jó ideje nagyon rosszul áll, ez már nem is újság. Az új csak az, hogy a helyzet évről-évre rosszabbodik. Annyira, hogy a legutóbb lezárt statisztika szerint a születések száma Franciaországban a halálozások számát veszedelmesen megközelíti már s ha ez így megy tovább, akkor kevesebb lesz a születés, mint a halálozás s bekövetkezik a francia nemzet numerikus megfogyása. Az új statisztika azt mondja, hogy 1904-ben a halálozások számának levonása után a születések többlete már csak 57020 volt, vagyis 15 lélek 1000 lakosra, holott 1903-ban még 73100, vagyis 19 lélek volt 1000 lakosra. Németország sajtója tühegyre szurja ezt a statisztikát, s alig titkolható örömmel csinálja meg az összehasonlítást. S az eredmény valóban leigázó. A születési többlet nagy Németországban 1904-ben 753.830, vagyis 139 lélek 1000 lakosra. Maga a születések többlete Németországban nagyobb, mint az összes születések Franciaországban. Mit bizonyít ez? Hogy Sedan még mindig kísért Franciaországot háromszorosan sújtja. A franciáknak meg volt a Sedan rettenetes véráldozatban, megvolt az an horribilis pénzáldozatban, s utóbb mutatkozik Sedan a nemzettest pusztulásában. Ami csak végzetes következménye annak az érvágásnak, amit az öt milliárd hadikárpotlás hasított Franciaország gazdasági állapotán. Németországban ellenben fölkendült és megszilárdult a milliárdoktól az ipar a gazdaság, a jólét. Jobbak lettek a munkabérek, a fizetések, s könnyebb lett az élet, nem olyan teher a gyerek, tizenháromszorosa a népesedés-szaporulat, mint a franciáknál. Ime az örök Sedan. Coda-e hát, ha Stephany strassburgi rendőrkapitány leleplezését szerint Elzász-Lotharingiában sem tudják bevenni a Franciák a brutálisan németesítő németet! . . .

— A primadonna sorsa. Réthy Lauráról, a kitűnő hangú énekesnőről sok szó esett az utóbbi napokon abból az alkalomból, hogy férje Rudnyánszky Gyula elhagyta minden segély nélkül s elvitorlázott Amerikába a szeretőjével. Réthy Laura, hogy magát és családját fentartassa, kénytelen hangversenyeket rendezni s gyönyörű hangját így kamatoztatni. Első ilyen szerű szereplését Décsen kezdte meg. A napokban lépett fel egy koncerten s remek hangjával, művészi énekével magával ragadta a közönséget.

— Eltűnt nyoszolyóleány. Tótszerdahelyen jómódu gazda Bécsi Antal, kinek tizenöt éves leánya járasszerte dícsért szépség. Ez a nagy szépsége lett a leány veszedelme. Bécsi Antal testvére Pusztamagyaródon lakik. Ennek egyik legény fia jegyben járt egy falubeli leánnyal és a napokban meg is történt az esküvő. Pár nappal az esküvő előtt a tótszerdahelyi Bécsiékhez beállított egy idegen fiatal asszony és eladta, hogy ő a pusztamagyaródi Bécsiék leánya és Bécsi Antal 15 éves leányát jött el nyoszolyóleánnyal felkérni. Bécsiék személyesen nem ismerték pusztamagyaródi rokonaikat és így hittek az idegen nőnek, annál is inkább, mert ez a családi viszonyok felől teljesen tájékozva volt. Az idegen nő több napig maradt Tótszerdahelyen és Bécsiéknél megnyerő modorával megkedveltette magát. A kis Bécsi leánnyal jó barátságot kötött és egész nap vele volt. Végre elérkezett az esküvő napja. Ekkor az idegen nő a szép koszorus leánnyal kocsiúra ült és elhajtattak Pusztamagyaród felé. Bécsiék pedig máig is hiába várják vissza leányukat. Elmúlt két három nap, a leány nem tért vissza. Ekkor a türelmetlen szülők ázüzentek Pusztamagyaróra, hogy leányuk jöjjön haza, onnan azonban azt a választ kapták, hogy a kis leányt nem látták, az soha nem járt ott és ők senkit sem bíztak meg azzal, hogy a tót-

szerdahelyi Bécsi leányt koszorusleányok elhozta. Kétségtelen, hogy egy ravasz kerítő nő furakodott a tisztcsaládba és azt megfosztotta legfőbb kincsétől. Az idegen nőt és áldozatát most keresik.

— Tömeges katona-szökések. Miskolcra jelentik: A múlt hónapban bevonult póttartalékosok közül, a Miskolcon állomásozó cs. és kir. 65-ik gyalogezredből január hónapban 67 ember megszökött. A megszökött katonákat természetesen országszerte körözik és ha elfogják őket, ami kétségtelenül hamarosan meg fog történni, szigorúan megbüntetik. A szökevények közül 55 magyar, 6 rutén, 5 tót és 1 horvát. 52 nő és 15 nőtlen. Foglalkozásra nézve 37 földműves, 12 iparos, 10 napszámos, 5 kocsis, 1 kereskedő, 1 pincér, 1 pénzügyőr. A hatvanhat katonaszökevény közül 1 negyvenéves, 1 harminchétf, 1 harminchat, 5 harmincnégy, 12 harminc-három és 47 harminckétféves. Más híradás szerint a szökevények sránya az összes eeredéknél, melyekhez póttartalékosok vonultak be, egészen azonos a 65-ik gyalogezrednél kimutatott szökési arányokkal.

— Érdekes válópörök. Feltűnést keltő két válópör foglalkoztatja mostanában Páris előkelő köreit. Az egyik válópör szereplői a Castellane grófi pár, a másik Rotchild Henrik báró és felesége. Castellane gróf hat évvel ezelőtt nősült. Neje Gould Anna, a nemrégiben elhunyt amerikai milliárdos leánya, aki tíz millió dollár hozományával aranyozta be a Castellane-kissé rozsás címerét. A válópörre az adott okot, hogy a grófné leveleket szerzett meg, amelyek férjének tömeges hűtlenségéről tettek tanúságot. A gróf valóságos háremet tartott, amennyiben a vádoló levelek szerint házasságán kívül hét nével folytatott viszonyt egy időben. A törvényszéknek, a válókereset elintézésékor, főleg a felek pénzügyi vonatkozásának rendezése okoz majd gondot. A grófné a hozományán kívül hét millió dollárt adott eddig férjének, akitől most visszaperli ezt az összeget. A grófné Gruppi párisi ügyvédet bízta meg ügyének vezetésével. — Hogy a másik válópörnek mi az oka, arról eddig meg nem szivárgott ki semmi hír. Rotchild Henrik báró mint orvos is nevezetes alakja Párisnak, ahol egyébként mint drámai szerző is aratott már babért.

— A lovag, mint leánykereskedő. A szép főváros feslett erkölcsöire jellemző fényt vet az a főjelentés, amit Wäber Jenő vidéki polgári iskolai tanár felesége adott be a rendőrségen egy ismeretlen leánykereskedő banda ellen. Weberné, arra az időre, míg férje külföldön utazgatott, feljött két gyermekével, a tizenöt éves Lajos fiával és husz éves Irén leányával Budapestre és egy szállodában vett szállást. Weberné néhány hét muiva feltűnő változást vett észre a leányán. Abrándozott, sirt, sóhajtozott és az anyja kérdéseire megtagadta a feleletet. A tapasztalatlan leány, valami uton megismerkedett egy fiatal emberrel, aki ugyanabban a szállodában lakott, feltűnő ruhákat, széles művészkalapot hordott és leveleket írogatott a leánynak, amelyben ajánlotta, szökjenek meg együtt a szállodából. Tegnapelőtt a szálloda portása bizalmasan figyelmeztette az asszonyt, hogy vigyázzon a leányára, mert ez a fiatal ember nem valami bolond szerelmes, hanem inkább közveszélyes gazember, egy román leánykereskedő banda ügynöke, aki már több urileányt tett szereacséttelenné. A megrémült anya azonnal jelentést tett az esetről a rendőrségen a fiatal ember azonban másnap eltűnt a szállodából, ahol lovag Málnai Béla álnéven lakott.

— Politika a vendéglőben. Az Aradi Közlöny vasárnapi számában megjelent ily című cikkbe Farkas Mór makói főszolgabíró neve került a Farkas László alispánhelyettes neve került. Farkas László annak közlését kéri, hogy ő 6 hónapja nem is volt Aradon.

— Köszönetnyilvánítás. Weisz Alfréd (Budapest) 10 koronát sziveskedett az aradi izr. jót. nőegylet javára adományozni, mely nemeslelkű adományért hálás köszönetet fejezi ki az elnökség.

— Minden hölgy, ki még sulyt fektet kifogásoltan úde és szép arcúra, az használja a Földesfele Margit crémet, mely sohasem árt. Ára 1 korona minden gyógyszerárban.

— „Antidol” a legjobb gyógyszer: fejfájás, ideges fejfájás és nátha ellen. A szert nem kell bevenni, néhány csepp a tenyeren eldörzsölve s használati utasítás szerint belelegezve, azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja mindenki csak jót mond róla. Kérdezze ismerőseit, hogy használta-e már az Antidol-t? amely nagyszerű hatásért arany éremmel lett kitüntetve. Egy üvegecske ára 1 kor. 20 fill. és 35-ször mulaszthatja el vele fejfájását Kapható: Földes Kelemen, Hajós Arpad, Krebez Géza, Ring Lajos, Rozsnyai Mátyas és Vojtek Kálmán gyógytárban. 288

— Szép fogakat csakis a Dentolin fogcreme használata biztosít. Vojtek és Weisznál. 112

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Gyilkos suhanc. Az aradi törvényszék esküdtszék előtt ma egy 17 esztendőes ujanánti suhanc, Horgos Pál állott halált okozó súlyos testi sértés büntetével vádolva. 1905. szeptember 10-ikén ugyanis Horgos valami fölött összehozta Farkas Todorral, azt bicskájával szíven szurta, úgy, hogy Farkas szörnyethalt. Az esküdtszék, melynek elnöke Köller János volt, Fikler Alajos kir. alügyész vád- és Vajda Iván védő beszéde után a vádlottat 3 és fél évi börtönrre ítélte el.

§ Négy vád egy vers miatt. Ami királyi ügyészségeinkről olyan gyakran szeretik hangoztatni, hogy a felejtethetlen „Kozma Sándor hagyományainak” hűségese ápolói, hogy abból ma már bizonyára egy hajszálynál sem igaz. Élénk tanulsága ennek a sok lapelkötés, ami most szinte minden napos dolog. Olykor apró, humoros versikék is elegendők arra, hogy az ügyészség akcióba lépjen és a lapokat eikobozza. Csak kissé komolyabb esetben pedig a vádak egész sorával rukkol ki a vádhatóság. Példa erre — amint Budapestről jelentik — a holnap tartandó esküdtszéki tárgyalás, amelynek Csizmadia Sándor, az ismert szociálista költő és író lesz a vádlottja. Csizmadianak egy költeménye jelent meg *Megyünk előre!* címmel a „Népszava” hasábjain. E vers miatt az ügyészség nem kevesebb mint négy, egyenkint meglehetősen súlyos vádat emel. Nevezetesen: osztály ellen való izgatás, továbbá lázítás, tulajdon ellen való izgatás és büntetési feloldására címén kért Csizmadiat megbüntetni. A vádlott most is fogságban van s onnan fogják a tárgyalásra elővezetni.

§ Achim L. András sajtópöre. Csaba város zavaros közéletére, politikai, személyi küzdelmeire élénk világot fog vetni az a sajtóper, amely legközelebb fog lefolyni a nagyváradi esküdtszék előtt. Még a múlt év elején Mayer Jenő csabai hírlapíró, aki független szociálista hetilapot szerkesztett, lapjában heves támadást intézett Achim L. András országgyűlési képviselő ellen. A támadás okai személyi és elvi harcokra vezetnek vissza. Csaba városában két szociálista párt van: ujjaszervezett és független szociálista Várkonyi-frakció. Az ujjaszervezettek választották meg Achim L. Andrást képviselőnek. A választás után megindult az intrika Achim ellen, azok részéről, akik rossz szemmel nézték, hogy a paraszt földes gazdának hogy kedvezett a szerencse a választásoknál és azok részéről, akiket bántott az, hogy a választásoknál az ujjaszervezett szociálisták, tehát elvi ellenfeleik győztek. Különbözőféle vádak következtek és szálltak a levegőben Achim ellen. Mayer Jenő lapjában lehangosabban hirdette, — hogy Achim a népnek ellensége, nem igaz szociálista, az urak lekenyereztek, magukhoz edesgették stb. Egyszer aztán Mayer Jenő azt írta, hogy Achim Andrást az urak pénzzel meg is vették, hogy a nép érdekében ne emeljen soha szót a képviselőházban. Ezért Achim L. András rágalmaszás címen sajtóper indított Mayer Jenő ellen. A nagyváradi törvényszék vádpanácsa tegnap Fassie Pál elnöklésével foglalkozott az ügygel. A vádhatóságot Virág Béla dr. kir. ügyész képviselte, Mayer Jenő képviselőjében Pándy István dr. csabai ügyvéd volt jelen. A vádpanács hosszas tárgyalás után vád alá helyezte Mayer Jenőt.

AZ EMULSIÓ SZÓ

zsiradék vagy olaj és víz keverékének vegyületét jelenti. Ha azonban tej és tejjel szolgál keverékül, akkor ez a vegyület a vajzsir-emulsió. A SCOTT-féle emulsió eljárás szerint a csukamájolaj ilyen emulsió alakjában kerül forgalomba, ezáltal épp oly könnyen bevehető és emészthető, mint a tej, melynek tápláló és gyógyító hatását nagy mértékben növeli.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele a „a hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy **Kapható minden gyógyszerárban.**

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintaüveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL, 3911
„Városi gyógyszerár”

BUDAPEST, IV., Váci-utca 84/50.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 7

Amerika $\frac{1}{2}$ magasabb. Kínát és vételkedv korlátozt. Elkölt 10,000 métermáza buza változatlan áron. Az árak 100 kilónként számítva:

Zárás 12 órakor.

Buza 1906. áprilásra	16.76—16.78
Rozs 1906. áprilásra	13.72—13.74
Zab 1906. áprilásra	14.84—14.86
Fengeri 1906. májusra	13.86—13.88
Uj őszi buza 1906-ra	16.72—16.74

Zárás 6 órakor.

Buza 1906. áprilásra	16.74—16.76
Rozs 1906. áprilásra	13.72—13.74
Zab 1906. áprilásra	14.84—14.86
Fengeri 1906. májusra	13.84—13.86
Uj őszi buza 1906-ra	16.72—16.74

Irányzat csöndes.

Zárás 6 órakor.

Osztrák hitelrészvény	873 —
Magyar hitelrészvény	789 50
Lezártbank részvény	507 50
Rima-Murányi vasúti részvény	537 50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	669 25
Központi vasút	595 50
Városi villamos vasúti részvény	724 —
Érszébet szanatórium sorsjegy pénzben 10.50	
Érszébet szanatórium sorsjegy árúban 11.50	

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Február 7. —

Magyar csőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban 134—138 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 138—140 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban 136—138 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 136—138 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 136—137 fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban 135—136 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 132—134 fillérig.

Sertésleltétel: Február 3. napján volt készlet 37,270 darab, február 4. napján főlhajtatott 1123 darab, február 4. napján elszállított 700 darab, február 5. napján maradt készlet 37,693 darab.

A hírtől sertésleltétel irányzata: Csöndes.

NAPIREND

Február 8. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Math. J. — Protestáns naptár: Salamon. — Görög-keleti naptár (jan. 26.): Xenophon. — A nap két 7 óra 20 perckor, nyugszik 5 óra 9 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Fagymentes körüli hőmérséklet, nyugaton sok helyütt csapadék.

Február 11. Az eleki első takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor. — A pécsi takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradmegyei takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor. — A délmagyarországi közművelődési-egyesület arad-hegyaljai fiókjának

alakuló ülése Gyorokon (Kaszinó.) — A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylete aradi fiókjának közgyűlése délután 3 órakor (Városház.) — A lippei izraelita jótékony nőegylet közgyűlése délután 3 órakor. Február 14. Városi közgyűlés délután 4 órakor. Február 15. Az új-szent annai népbank részvénytársaság közgyűlése délután 2 órakor (Iskolaépület.)

Foulard-selyem

65 krtól 3 frt 70 krig méterenként, blousoknak és uszályoknak. Bérmentve, elvámolva, házhoz szállítva. Dás mintaválaszték azonnal. **Henneberg selyemgyára, Zürich.** 3954

CSARNOK.

Sherlock Holmes újabb kalandjai.

I. A görög tolmács.

Írta: Conan A. Doyle.

Angolból fordította: Róth László. [1]

A Sherlock Holmes sal folytatott hosszú és benső ismeretségem alatt sohasem hallottam öt rokonairól s csak nagy ritkán saját előbbi életéről beszéltem. A közlekedés eme hiánya csak növelte azt a bizonyos, nem is emberi hatást, melyet reám gyakorolt, úgy hogy gyakran éreztem: úgy tekintem őt, mint egy magában álló csodát, mint egy szivnőküli észlelyt, kiből minden érzés hiányzik, s mint a legértelmesebb lényt a világon. A nők iránti ellen-szenve és idegenkedése attól, hogy új barátságokat kössön, tipikus vonásait képezték ugyan zárkózott jellemnek, de egyik sem annyira, mint azon tulajdonsága, hogy saját rokonairól soha semmiféle említést nem tett. Már azt hittem, hogy árva, kinek senkije sincs, midőn egy napon legnagyobb meglepetésemre bátyjáról kezdett beszélni.

Ez egy nyári estén történt teázás után, midőn beszélgetésünkben, melynek folyamán előbb a golf klubok jöttek szóba, majd az ekleptikai rendszerek szabálytalan változásának okaira csaptunk át, végül az atavizmus kérdéseire és az örökölhető képességekre tértünk. A vitakozás a körüli forgott, hogy mily mértékben örökölhet valaki elődjétől bizonyos sajátosságos képességet és mily mértékben szerezheti meg azt szorgalmas gyakorlat által.

— Saját esetemben — mondtam, — mind-abból, amit elbeszélte, világosan kitűnik, hogy megfigyelő képességedet és sajátosságos következtetési könnyedségedet eskakis rendszeres gyakorlatodnak köszönheted.

— Csak bizonyos mértékben, — válaszolt elgondolkodva. Oseim földművelők voltak, akik éppen olyan életmódot folytattak, mint osztályuk többi tagjai. S tehetségemet legkevésbé sem tőlük örököltem, hanem a nagymamától, ki Vernet francia színész nővére volt. A művészvör gyakran a legkülönösebb képességeket hozza létre.

— De honnan tudod, hogy ez örökség?

— Mivel bátyám, Mycroft még nagyobb mértékben bírja e tulajdonságokat, mint én.

Ez valóban új volt előttem. Ha meg egy ily sajátos képességekkel felruházott férfiú őt Angliában, miként volt lehetséges, hogy sem a rendőrség sem a közönség nem hallott róla semmit.

Felvettem ezt a kérdést és egyuttal hoztattam, hogy barátom talán csak szerénységből ismeri el, hogy bátyja többet tud, mint ő. Holmes nevetett ezen a föltevésen.

— Kedves Watsonom — mondtam, — nem értek egyet azokkal, kik a szerénységet is az erények közé sorolják. A logikusan gondolkodó mindent olyannak lát, amilyen valóban és lebecsülni valakit épp oly eltérés az igazságtól, mint valakit tehetségeln felül dicsérni. Ha tehát azt állítom, hogy Mycroftnak jobb megfigyelő képessége van mint nekem, el kell hinned, hogy a teljes és szószertinti igazságot mondom.

— Flatalabb ő nálad?

— Het évvel idősebb.

— Miként lehetséges az, hogy senki sem ismeri.

— Oh, nagyon is jól ismerik saját körében.

— Hol tehát?

— Például a Diogenes klubban.

Sohse hallottam még ezen egyesüetről és arcom eléggé kifejezhette ezt, mert Holmes elővette óráját és azt mondta:

— A Diogenes klub a legkülönösebb Londonban és Mycroft a legcsodálatosabb férfiú. Mindennap ott van háromnegy 5-től 8 előtt 20 percig. Most hat óra, s így ha hajlandó volnál egyet sétálni a gyönyörű estén, nagy örömmel szolgálna, ha ezzel a két különlegességgel megismertethetnélek.

Öt perc múlva már az utcán voltunk és Regent Circus felé tartottunk.

— Bizonyosan csodálkozol azon, mondá társam, hogy miért nem használja fel Mycroft tehetségét mint detektív? Ő erre képtelen.

— De azt hiszem olyasmit mondál . . .

— Azt mondtam, hogy felülmul engem a megfigyelésben és következtetésben. Ha csupán egy karosszékéből való elmélkedésből állna a detektív mesterség, úgy bátyám a legkitűnőbb rendőrgyőző lenne a világon. De sem ambiciója, sem energiája nincs. Nem tenne egy lépést sem megfigyeléseinek beigazolására és inkább eltűné, hogy igazságtalannak tekintsek, mintsem azt a fáradságot vegye magának, hogy bebizonyítsa az igazát. Többször vittem hozzá egy-egy problémát és csakugyan nyertem tőle oly megoldást, mely később helyesnek bizonyult. S ezzel szemben teljesen képtelen volt kidolgozni a gyakorlati pontokat, melynek pedig meg kell lennie, mielőtt egy esetet bíróság vagy esküdtszék elé vihetünk.

— Tehát ez nem hivatása?

— Legkevésbé sem. A mi számomra életfenntartó eszköz, az reá nézve csak a dilettáns vesszőparipája. Kitűnő számoló s ezért némely hatóság előtt könyvviteli szakértőként szerepel. Mycroft Pall Mallban lakik. Minden reggel elsetálja sarkon át White Hallba s minden este meg uton jön haza. Évről évre az egyedüli testmozgása s nem is lehet máshol látni, kivéve a Diogenesek Clubját, mely éppen szemközt van lakásával.

— Nem emlékszem erre a névre.

— Valószínűleg nem. Amint tudod, sok ember, részint mivel az egyedüllétet kedveli, részint embergyűlöletből, nem igen szereti a társaságot. — Azonban ennek dacára sem elenségei a kényelmes karosszéknek és a legutolsó újságoknak. Ezek kívánságait kielégítendő alakult a Diogenes-Club, mely jelenleg a legbarátságosabb és a clubokba legkevésbé sem illő férfiak gyűlőhelye. A club egy tagjának sem szabad a másikkal ismeretséget kötni. Az „idegenek szobájá”-t kivéve, mindenütt tilos a beszélgetés és ha e tilalom ellen háromvétség a vezetőségnek tudomására jut, elegendő arra hogy az illetőt kizárják a clubból. Bátyám egyike volt az alapítóknak s én magam is úgy találtam, hogy a légkör, mely ott honol, az idegeket rendkívül megnyugtatalja.

(Folytatása következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Kintzig-Kopár Ferenc.

Nemzeti Színház.

Bérlet 124. sz.

Páros.

Csütörtökön, 1906. évi február hó 8-án

Fesztetichné-Dömjén Rózsa mint vendég:

Miss Hobbs.

Vigjáték 4 felvonásban. Írta: Jerome K. Jerome. Fordította: Molnár Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Édvard	Szendrei M.	Jessop	Marházi M.
Persival	Déli Lajos.	VillicentFarey	Bíró Irén.
Betty, neje	Kőrössi Juci.	Miss Hobbs	Dömjén R.
Susan Abey	Veszpréminé.	Sands	Solti Károly.

Közdete este 7 és fél órakor.

Nagyraktár

üveg, porcellán és konyhabele-
rendezési cikkekben.

Megnyilt Andrássy-tér 16.

(volt Gebhart-ház.) 600

SZABÓ ALBERT

6 es. kir. fenn. József fng. udv. számlátja.

Városi és megyei telefon 429.

NÄGELE ANTAL

gyógyszertára a Szt.-Háromsághoz

Temesvár, Gyárvaros fő-u. 44.

„HELEN“

arc- és kézcreme szeplők, máj-
foltok és mindennemű bőrtisz-
tatlanságok ellen. Este lefek-
vés előtt használandó.

Tégelye 1 kor. Próbátégely 60 f.

„HELEN“

mosdó víz üvegje 1 korona.

„HELEN“

pouder dobozza 1 korona.

Hozzávaló szappan drb. 80 fl.

Fischer Károly

sodronyszövet, fonat, szitaárak és aczél-
sodrony ágybetétkészítő

Arad, József főherceg-ut 8. sz.

Ajánlja különféle sodronyszövet készítményeit,
ugymint: réz, vas és ozinézett sodronyszövetek me-
lyeket raktáron tartok, főkép malmok, gyárak és
gazdasági czélokra, ugyszintén **Bachler-féle**
szelelő rostához való sziták. — Készítok
alkalmas kézi- és gépsodronyfonatot keretek, ligetek,
tyukudvarok és vadaserdők bekerítéséhez, föld, ka-
víos, homok- és közsént-hányó rosták vaskerettel épít-
tészeti, bányá és kertészeti czélokra. — Pincze és
magtá-ablakokhoz rostélyok. Szikrafogók mozdonyok-
és gyári kéményekre. Rugganyos aczél-sodrony-ágy-
betéteket vas- és fa-állványokra, melyek könnyű
tisztántartása által igen ajánlhatók. Különféle szór-
vas-, réz- és helyem-sziták, dohány doboz és dob-
sziták, valamint minden e szakmába vágó itt fel-
nem sorolt tárgyak a legjobb minőségben, mérsékelt
árak mellett elkészíttetnek. 384

Grand Hotel

„HUNGARIA“

Temesvár. 386

Első rendű szálloda

Égész új, a képszelhető Comforttal berendezve.
Gyönyörű kávé- és étterem helyiségek.
Szép nyári és téli kert. — Társalgó és ját-
tékterem. Tus- és kád-fürdők a házban,
valamint plüsseni sörszoba due reggeli ét-
tappal. Pontos kiszolgálás és a lehető leg-
messzebb menő méltányosság biztosították.
Teljes tisztelettel **Müller Mihály** szállodás.
Várad, vármegyey és Interurbán telefon állomás 28

Üzlet áthelyezés!

KÖTELES IMRE

épület-, butor- és portál-asztalos

Aradon, Halász-utca 9. sz.,

Demány ház.

Elvállal minden az épület-, butor- és
portál-asztalos szakmába vágó mun-
kákat, u. m.: épület-munkákat,
fületli berendezéseket, portálok
fölszállítását, konyha, salen- és
háló-szoba butor berendezését
jutányos árak, pontos és gyors kivitelben,

Terrrajzokat díjmentesen készítek.

A nagyérdemű közönség szives
megrendelését kérve 309

tisztelettel

Köteles Imre,

épület-, butor- és portál-asztalos.

**50 százalék megtakarítás
a fűtésnél!**

A legjobb találmánya

„Ilona“-brikett

mely kötőanyag nélkül készül, az összes fűtőanyagok közül a legtöké-
letesebb, szagtalan, tartós parázsszal ég, nincs salakja, nem kormol, nem
füstöl és nem piszkít, és a legolcsóbb fűtőanyag. A kőszénél nem drá-
gább és kétszeres fűtőképességgel bír. — Egyetlen kísérlet meg fog
mindenkit győzei a fűtőanyag páratlan előnyeiről. — **Megrendelhető:**

Altmann Ede

főelárusítónál

287

Wesselényi és Kis Ernő-utczák sarkán,

☛ Telefon szám 46. ☚

Rozsnyay Vasas China bora

kitünő hatású gyógybor, vérszegénység, sápkór, idegesség ellen.

Fél literes nagy üveg ára 3 kor. 50 fillér.

SERAIL-CREME

nappali használatra.

Az arcot fehérré és üdévé teszi. Általánosan elterjedt és ked-
velt szer. **Egy tégely ára 1 korona.**

Köhögés, elnyálkásodás ellen kitünő hatású a

Rozsnyay-féle

HAJDU TEA.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kapható valódi minőségben:

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárában

3841

Arad, Szabadság-tér.

Fagyástól eredő bütykök

eltávolítására,

fagyási viszketegység biztos megszüntetésére
kiválóan jó hatású a

„Hajós“-féle fagybalzsam.

Ára 1 üvegnek 70 fillér.

Felséges, páratlan a maga nemében kitünő zamatu

Szultán-rum-mal

a legévezetesebb thea ital készíthető.

Ára 1/2 literes üvegnek 1 kor. 60 fillér, 1 liter 3 kor.

A legtartósabb és használatban a legkellemesebb

valódi orosz gummi-szivacsna

dekája 70 fillér.

Fenti szerek kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

3861

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Üzlet átvétele!

Tisztelettel értesitem a nagy-
érdemű helybelli és vidéki közön-
séget, ugyszintén nagybecsült
rendelőimet, hogy 15 évig

Gorzó és Társa

czég alatt fennálló

czipészüzletet

amelynek fennállása óta beltagja
voltam, a mai napon átvettem s azt
ezentúl a saját nevem alatt fogom
tovább vezetni. 313

Kiváló tisztelettel

Bolezni Antal,

czipész. Salacz utca 2. sz.

Jég

Kristálytisza jeget az egész évad-
ra szállítási kötelezettséggel na-
gyob vevők részére Salacz-, Karo-
lina-, Kiss-utczai jégvermeinkből
alánljunk legolcsóbb árban.

Löwy és Pollák

sörraktárosok 514

Karolina-utca 7.

— Telephon 206. —

Jegygyűrük!

és mindennemű ékszerek 14
karatos aranyból és finom
ezüsből, ugyszintén arany,
ezüst, orosz tulazüst és min-
dennemű fém és inga, fali,
ébresztő órák rendkívül nagy
választékban, olcsó árak mellett
kaphatók

IGAZ SÁNDOR

mű-órák és ékszerésznel

Arad, Szabadság-tér.

Simonyi-utca sarkán,
régí színház épület. 232

Czukorrépa

takarmányozásra, nagyobb
mennyiségben míg a kész-
let tart, akár waggonon-
kint Kurtics állomáson,
akár kisebb mennyiségben
a helyszinén Iratoson hid-
mérlegelve,

eladó.

Bővebbet 154

Hámory gazdaság

Arad,

Telephon 229.

Dr. Hubert gyógyintézete

Sebési és női betegnek

Apátfalván

Kényelmes,

modern berendezés.

Mértékelt árak.

Csanádmegyei telephon szám 3.

Hölgyek figyelmébe!Ajánlja magát gyakorlott,
Budapestiarcz, kéz, (manikür)
hajápoló s hajfestő.

Házhoz is megyen. 301

Szíves pártfogást kér

Varga Jusstine

Árpád-tér 3. szám,

— I. em. (jobbra) ajtó 6. —

SZALLASY ALADÁR

harisnya-kötője

Arad, Forray-utca (Kristyóry-ház)

Elfogad mindennemű

harisnyák kötését és fejelését,

valamint 501

kezyűk, kamáslik, alsószeknyák, alsóingek és minden e szakmába vágó javításokat.

Női és férfi fejeles 50 fillértől 60—70 fillérig, gyerek harisnya 40—50 fillérig, női harisnya új 80 fillértől egész 1 kor. 40 fillérig, férfi harisnya 60 fillértől 1 kor. 20 fillérig.

Magamat a t. közönség szíves figyelmébe ajánlva és becsecs pártfogását kérve, maradtam

kiv. tisztelettel SZALLASY ALADÁR

432—1906. szám.

A borosjenői járás főszolgabirójától.

Pályázati hirdetés.

Az elhalálozás folytán megüresedett csermői körorvosi állás választás utáni betöltésére pályázatot hirdetek.

A körorvos javadalmazása:

1600 korona évi fizetés, nappali látogatások után 80 fillér, éjjeli látogatások után 1 kor. 60 fillér.

Az orvos lakásán megjelenő betegek után nappal 40 fillér, éjjel 80 fillér.

Látogatási napokon a körbeli községekben a község házában megjelenő betegek után 40 fillér.

A körbeli községekbe kiszállásokra a községek természetbeni fuvart állítanak ki.

A körorvos Csermő nagyközségben a halottkémlési és vágatási biztosí teendőket is végzi.

A körhöz tartoznak: Csermő, Somoskesz és Barakony nagyközségek.

A pályázati kérvények kellően felszerelve folyó évi február 28-án d. u. 5 óráig ide benyújtandók.

A választást folyó évi márczius hó 8-án d. e. 10 órakor tartom meg Csermő község házában.

Borosjenő, 1906. évi február hó 3-án.

főszbiró beteg.

Vuculescu,

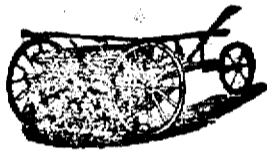
tb. főszolgabíró.

KRISER TESTVÉREK

TEMESVÁR, URI-UTCZA 6. SZ.

TELEFON 765. SZÁM.

TELEFON 765. SZÁM.

Acetylen világítási berendezés vállalata.

Kitűnő szakerők, vizsgázott szerelők.

A Landeck Carbidgyár délmagyarországi raktára.

Vízvezetési-, fürdőszoba- és minden a szakba vágó munkák pontos és szolid kivétele. 334

Állandó nagy raktár acetylen alkatrészekben, mint égők, üvegek, csillárok stb.

Mindennemű gazdasági gépek u. m.

TRIUMPH III.

szabadalmazott páros és páratlan sorvetőgépek stb. eladása

Viszonteladók kerestetnek.

Bogdánovits Mihály

épület és műbutor asztalos

Aradon, Demeter-utca 37. sz., saját ház.

Elvállal épület és műbutor, kirakatok, iroda és bolti berendezések teljes elkészítését.

Kiválóan ajánlom az építő nagyközönség szíves figyelmébe műhelyemben készített s házához szükséges asztalos munkáimat. — Ugyiszintén butorokban nagyban megrendeléseket is elfogadok. Vidéki megrendeléseket is elfogadok és azok gyorsan és pontosan eszközöztetnek.

Elvállal mindentféle javításokat.

Szolid áram mellett a nagyközönség szíves bizalmáért esedezem

Kitűnő tisztelettel

Bogdánovits Mihály,
Demeter-utca 37.

331

Sklenarik János

színesfestő mázó és fényező

Temesvár-Erzsébet város, Kunyad-ut és Dózsa-utca sarok.

Ajánlja magát a nagyérdemű közönség szíves pártfogásába, ugye szakmába vágó munkákra, mint a külföldi tanulmányok alatt szerzett

templomi 1967

mű- és disz-festészeti munkákra is.

A n. é. közönség szíves megbízásait kéri tisztelettel

Sklenarik János.**PÉNZI BAUER ANTAL PÉNZI**

hatóságilag engedélyezett közvetítő intézete

Aradon, Boros Béni-tér 17. szám.

Elismert legolcsóbb pénzkölcsön

földbirtokokra, városi bérházakra és bért nem jövedelmező házakra, már 300 koronától a legmagasabb összegig.

Tőkekamat törlesztéses kölcsön

10, 15, 20, 30, 65 évig 4%, 4½% földekre, 6%, 6½% házakra, p. o. 50 évi tőkekamat törlesztésre fizet évente 100 korona után 5 korona 46 fillért és 50 év mulván kifizette a tőkét és kamatot és mivel sem tartozik. Az adós bármikor felmondhat, csak egy ½ évi felmondással, az intézet ellenben nem. Előleges költség nincsen, a bekebelezési költséget kívánatra előlegezem. A drágább kamata tartozásokat konvertálom. Gyors elintézés, jutányos kiszolgálás. — Továbbá állami, megyei tisztviselők, vasutasok, katonatisztek 1800 korona törzsfizetés után kapnak már kölcsönt 1300 koronát fizetéselőjegyzésre, nyugdíjasok is kapnak 1100 koronától kezdődik a kölcsön. Válaszbélyeg csatolásával felvilágosítás ingyen. Földhitelre csak telekkönyv és kataszteri birtokiv szükséges, házakra telekkönyv, házbérvallomás. — Üzletszerzők kerestetnek. 303

Van szerencsem a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, miszerint a

Szent-László-utca 8. szám alatt
gyümölcs-kereskedést

nyitottam meg, ahol kitűnő zamatú sikkal almát és más faj almákat kisebb-nagyobb mértékben, jutányosan adhatok.

Illés tisztelettel

Kéki Károly,
gyümölcskereskedő. 538

Nekem már
nem kell reklam.

Mert mindenki tudja, hogy

SZILÁGYI MÁRTON

műórás

a m. kir. Államvasutak szállítójánál a színház oldala mellett

minden órajavítás csak 90 kr.

Óraüveg 10 kr. mutató 5 kr.

Egy ébresztő-óra frt 1.40.

Raktáron mindennemű zseb- és fallórák bámulatos olcsó árak mellett, a színház oldala mellett.

Inga, vagy bármilyen nemű fall óráért házhoz küldök és pontosan megcsinálva haza szállítom. Csak egy levelezőlapot tessék írni. 272

Ház, birtok vétel és eladás,
terményközvetítő

kereskedelmi ügynöki
iroda

ZEINER IGNÁCZ

Simonyi-utca 6. sz.

a leggyorsabban teljesíti az e téreni megbízásokat.

Egészen újra takarított
lakás!

A Szt.-Pál-utca 3. sz. házban az első emeleten lévő 8 utcazi szoba és alkoból álló

lakás
május hó 1-től vagy azonnal is kiadó.

Ugyanott az első emeleten egy egész újra takarított, nagyon csinosan butorított két ablakos

utcazi szoba

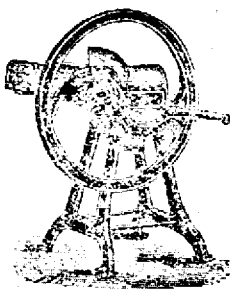
külön bejárattal

azonnal kiadó.

Bővebbet a házban.

521

...ARADI VASIPARI SZÖVETKEZET...

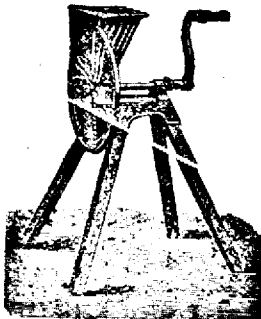

réz- és vasöntőde, gép- és lakatosáru-gyár.

Gépjavitó-műhely.

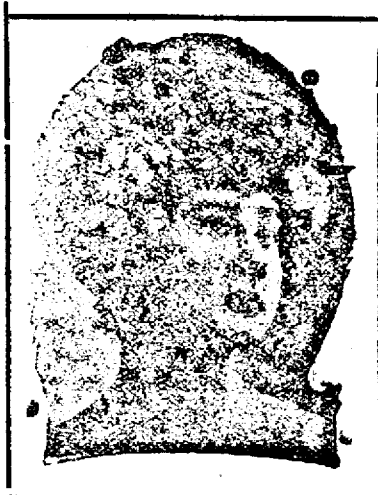
Arad, Ujterem-utca 11.

Telefon 388. szám.

Ajánlja

szecska- és répavágóit
és mindennemű
öntvények elkészítését.

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan zser szeplők, májoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely ehasználása után erről mindenké meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 3881

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerertárában.

Eladó szőlőoltványok!

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak figyelmét felhívni, hogy a míg a készlet tart szőlőoltvány termésemből tavaszi szállításra kiváló szép

1 és 2 éves ősz gyökérzetű

bor és csemege-fajú szőlőoltványok
kerülnek mérsékelt áron eladásra.

A nagy szárazság következtében kimaradt tőkék pótlására különösen ajánlhatom 2 éves igen erős fejlődésű oltványaimat, a melyek kívánatra már kora tavasszal szállíthatók.

Oltványaim aradi lakásomnál megtekinthetőek, a hol a fajokra és árakra nézve bővebb felvilágosítással szívesen szolgál.

WINKLER JÓZSEF

szőlőoltványtermelő

Telefon 410. Arad, Batthyány-utca 13. Telefon 410.

Ősz hajszálak

három nap alatt visszanyerik eredeti ifjúkori színüket a

BARCSAY-féle HAJREGULATOR

használatát által.

Garancia ártalmatlanságért és hatásért.

Ára egy üvegnek 1 korona.

Kapható a készítőjénél

BARCSAY KÁROLY

304 gyógyszerertárában

SZEGEDEN Széchenyi-tér 12. szám.

Mielőtt

kávét vásárolna,

kérem tegyen egy próbavásárlást a híressé vált

Palermo pörkölt kávéból,

amely úgy tejes, mint fekete kávénak valami fenomenális finom, íze, aromája páratlan, az idegekre nem ártalmas, szapora és igen kiadó. Hetenként kétszer friss pörkölés; eredeti 1/4 és 1/2 kilós csomagolásban csakis egyedül

Dürr Gusztáv

fűszerkereskedésében kapható

a városházzal szemben.

Értéktelen utánzatoktól óvakodni; minden csomag cégem nevével és ólompecsétemmel van ellátva. 195

Szépségápolás

kozmetikai

SZALON,

hol mindenféle szépséghibák, ráncos arcokat is, a legújabb módszer szerint sikerrel kezel

Mme Győri

Szabadság tér 18. II. udvar.

Haszinger utca 2. I. emelet.

Minden

Órajavítás

80 krajczár

Óraésékszer

nagy raktár 137

Schwimmer Albert

vezetése alatt Aradon,

Szabadság-tér 5--6. szám alatt.

(Pótlak kávéháza mellett)

Zálogczédulák

és aranyneműek megvételnek.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad és hirdetések felvételére a kiadó hivatal: József főherceg-ut 22. szám.

Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 5 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőkártyák 50-100 filléret 1 koronáért kaphatók. — Több lapunk elérhető helye.

Hehs Victor

törvényszéki bejegyzett és az egész országban bevezetett **hiteltudósító** irodája Aradon, Tökölly-tér 6. sz., Frik-ház. Alapítatott 1898. 2801

Kiadó!

A II. emeleten a Hunyadi utca és Szabadság-térre nyíló ablakokkal, 2 szoba és háófülke, előszoba, konyha, éléskamra; az I. emeleten 2 utcai és 1 udvari szoba és mellékhelyiségek; továbbá egy udvari lakás 3 szoba és mellékhelyiségek május 1-től kiadó. 524

Május 1-ére kiadó

Ferencz-tér 1/a. szám alatt 4 szobás lakás, fürdőszoba egyéb mellékhelyiségekkel, villany világítással. 520

Egybenyiló

két szobás udvari (esetleg 1 utcai, 1 udvari szobás) lakást keresek, konyha és hozzátartozókkal együtt a Tökölly-tér közelében április hó 1-ére. Ajánlatokat az ár megjelölésével kér, Lakatos Antal Arad-Buttyin. 496

Nagymennyiségű maculatura eladó a kiadóhivatalban.

Veszek könyvtárakat,

egyes könyveket és hangjegyeket legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyv, papír- és zeneműkereskedése, könyv- és zenemű kölcsöntára, Aradon. 2569

Nagykör-ut 2. sz.

házbau egy földszintes 4 szoba, alkoven, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló lakás május 1-től kiadó. Bővebb felvilágosítás ugyan ott kapható. 527

Ügyvédi naplók

és főkönyvek rendkívül finom erős papírból egész vászon kötésben bőrsarokkal 500 oldal tartalommal 24 kor. Kaphatók Ingusz I. és Fia. Könyv és papirkereskedés. 285

Egy helybeli

nagy üzletben, egyes szakavatott segéd en gross részére azonnal alkalmazást nyer. Cím a kiadóhivatalban. 539

Eladó!

Egy 600 koronás üzletberendezés potom áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 518

Piski telepen

egy jóforgalmu

temetkezési intézet

és saját ház

szabad kézből azonnal eladó.

Bardóczi Ödön, vendéglős

Halász utca 41. sz. 929

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Pserhofer-pilulák

valódiak csak ezzel a vörös fölirással: „J. Pserhofer“.

József császár ideje óta, tehát több mint 120 év óta mint legregibb, fájdalom nélkül hashajtó háziszert ismerik és sok orvos sürgősen ajánlja a rossz emésztés és dugulás minden következménye ellen, mint az epecirkuláció zavara, májbat, székellé, aranyér, a helek petyhüdtége stb., vértisztító tulajdonságai következtében kitűnő vérzékenység, ideges lőfájás, nárgaság stb. esetén.

1 skatulyácska 15 pilulával . . . . . K. —.42

1 tekercs 6 skatulyácskával . . . . . K. 2.10

A pénz előleges beküldése esetén ára portómentes megküldésével együtt

1 tekercs . K. 2.60 | 3 tekercs . K. 6.80 | 5 tekercs . K. 10.50

2 „ . K. 4.70 | 4 „ . K. 8.90 | 10 „ . K. 18.50

Egyedüli készítőhely: 3877

Pserhofer J. gyógyszerháza

Wien, I., Singerstrasse 15.

Raktár Aradon: Földes Kelemen gyógyszerésznél, Deák Ferenc u. II.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár

részvénytársaság

XVI-ik rendes közgyűlését

1906. évi február hó 25-én d. e. 11 órakor

Aradon, saját helyiségében fogja megtartani.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a mult évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megszavazása.
2. Az alapszabályok 80. és 66. §§-ai értelmében felügyelő-bizottság és egy igazgatósági tag választása.
3. Az igazgatóság és választmány indítványa a nyugdíjszabályzat módosítása tárgyában.
4. A részvényesek netaláni indítványai.

536

Ezen közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. § a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hóval nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap délelőtt 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókiintézetinél Makón, Pécskán és Nagyszentmiklóson még le nem járt szelvényeivel együtt, letétetett.

Aradon, 1906. évi február hó 3-án.

**Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága.**